

Evropska
komisija

[POMLAD 2013 ▶ ŠT. 45]

panorama

inforegio

▶ Zbliževanje skupnosti

Sredstva EU podpirajo
stabilnost in sodelovanje

▶ Kohezijska politika, ključni
vir naložb EU

▶ Dobra praksa pri razvoju mest

Regionalno
in mestno
politiko

▶ **UVODNIK** 3
Komisar Johannes Hahn

▶ **OSREDNJA TEMA** 4-7
STRUKTURNI SKLADI EU IMAJO KLJUČNO VLOGO PRI VZPOSTAVLJANJU MIRU NA SEVERNEM IRSKEM POSTOPEK

▶ **KLJUČNA VLOGA KOHEZIJSKE POLITIKE PRI PONOVNEM VZPOSTAVLJANJU GOSPODARSKE RASTI V EVROPI** 8-11

▶ **NAGRADE REGIOSTARS 2013 RAZKRILE ŠE VEČ INOVATIVNIH PROJEKTOV V REGIJAH** 12-15

▶ **BAZA PODATKOV PROJEKTA RAZVOJA MEST ZA SEZNANJANJE S POLITIKO** 16-19

▶ **MOBILIZACIJA PRESTOLNIC EU** 20-21

▶ **FINANČNI INSTRUMENTI** 22-23

▶ **KRATKE NOVICE** 24-25

▶ **Z VAŠIMI BESEDAMI** 26-30
Nacionalna in regionalna stališča v zvezi s kohezijsko politiko

▶ **PRIMERI PROJEKTOV** 31-35
Primeri projektov iz Estonije, Francije, Latvije, Malte in programa evropskega teritorialnega sodelovanja

▶ **ZEMLJEVIDI** 36-37
Skupna rast stopnje zaposlenosti, 2007-2009
Stopnja brezposelnosti mladih, 2011

▶ **OCENA PROGRAMA JASPERS JE IZPOSTAVILA UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA** 38-39

▶ **PROGRAM** 40

▶ 4

▶ 8

▶ 12

▶ 31

▶ 38

Fotografije (strani):

Naslovnica: © SEUPB

Stran 4: © SEUPB (Most)

Stran 6: © Groundwork NI

Strani 3, 4, 8, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 24, 25, 39:

© Evropska komisija

Stran 19: Dunaj © Kurt Kuball/Wirtschaftsagentur Wien –

Budimpešta © Rév8

Strani 22-23: © DCLG

Strani 26-30: Midi Pyrenees © Philippe Grollier/regija

Midi Pyrenees – Avstrija © ÖROK – Združeno kraljestvo

© DCLG – Toskana © Regija Toskana

Strani 31-35: Estonija © Crystalsol – REALIS © Regija

Languedoc-Roussillon – Naco Technologies © Naco

Technologies – Malta © Ministrstvo za infrastrukturo,

promet in komunikacije, Malta – ETC © Winnet8

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini in nemščini. V 21 jezikih je na voljo na

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sl.cfm

Priloga vsebine te izdaje je bila končana marca 2013.

PRAVNO OBVESTILO

Evropska komisija in osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za kakršno koli uporabo informacij v tej publikaciji in za napake, do katerih lahko pride kljub skrbni pripravi in pregledovanju. Publikacija ne izraža nujno mnenj ali stališč Evropske komisije.

ISSN 1725-8278

© Evropska unija, 2013

Razmnoževanje je dovoljeno z navedbo vira.

Za uporabo/razmnoževanje avtorsko zaščitenega gradiva tretjih oseb, ki je kot tako tudi navedeno, morate dobiti dovoljenje imetnika ali imetnikov avtorskih pravic.

▶ UVODNIK

Johannes Hahn

član Evropske komisije,
pristojen za regionalno politikoe

Evropska unija in njene predhodnice že od začetka spodbujajo osnovno strategijo, ki uporablja gospodarske sile za zagotavljanje in vzdrževanje miru, blaginje ter spoštovanja demokracije in človekovih pravic.

Veseli smo, da je EU leta 2012 prejela Nobelovo nagrado za mir, s čimer je bilo izraženo priznanje za šest desetletij dela po opustošenju zaradi druge svetovne vojne. Rezultat tega dela je gospodarska struktura, zaradi katere je sovražnost med državami članicami v prihodnosti nepredstavljiva. Pokazalo se je, da zgodovinske sovražnice lahko postanejo partnerke.

V času gospodarske krize in nemirov je bila dobrodošla sprememba, da je odbor za Nobelove nagrade obravnaval dosežke EU dolgoročno. Vendar se na vlogo Evropske unije pri vzpostavljanju miru ne sme gledati le iz zgodovinskega izhodišča. Kot boste lahko prebrali v tej izdaji, je imela EU zelo pozitivno vlogo pri zagotavljanju stabilnosti in napredka na območju v Uniji, katerega dela sta bila nekoč medsebojno sprta: Severna Irska in obmejna regija Irske.

Po razglasitvi premirja leta 1994 je nekdanji predsednik Evropske komisije Jacques Delors prvi dejal, da če bo potrebna podpora, „Evropa ne bo oklevala“, in predlagal ustanovitev sklada, ki bi pomagal vzpostaviti mir.

Poleg nacionalnega financiranja je bilo v skoraj 18 letih vložene približno 1,3 milijarde EUR evropskih sredstev v več kot 20 000 projektov za zagotavljanje miru in sprave v tem nemirnem delu EU. Z veseljem sem prisluhnil nekdanjima nasprotnikom na konferenci programa PEACE v Bruslju, 31. januarja, ki sta kot prijatelja izvedla skupno predavanje z naslovom „Bringing Divided Communities Together“

(Zbliževanje ločenih skupnosti). Zdaj sta ministrski predsednik in namestnik ministrskega predsednika Severne Irske. Povsem se zavedata pomembnosti podpore, ki jo je zagotovila Evropa, ter njenega konstruktivnega pristopa k obnovitvi skupnosti in spodbujanju dolgoročnega miru.

Obnova gospodarstva EU

Regionalna politika ima vedno pomembnejšo vlogo pri iskanju pomoči Evropi, da bi našla pot iz sedanje gospodarske krize. To je glavna naložbena politika EU, ki je jasno osredotočena na posamezne panoge in prednostne naloge, ki bodo pomagale zagotoviti ponovno rast in konkurenčnost.

Regionalna politika spodbuja regije, da izkoristijo svoje prednosti in s podporo EU izvajajo strategije „pametne specializacije“ za rast, s katerimi bi se zavedale vseh svojih konkurenčnih možnosti.

Glede na sedanje finančne omejitve v celotni EU so bila pogajanja o prihodnjem proračunu Unije, tj. večletnem finančnem okviru, zelo ostra. Na veliko področjih so bile potrebne omejitve proračuna, kar je vplivalo tudi na sklade regionalne politike.

Jasno osredotočena strategija za usmerjeno in stroškovno učinkovito porabo teh skladov bo zagotovila, da bo regionalna politika ostala ključna gonilna sila za omogočanje oživitve gospodarstva in dolgoročne blaginje v Evropi.

▶ STRUKTURNI SKLADI EU IMAJO KLJUČNO VLOGO V MIROVNEM PROCESU NA SEVERNEM IRSKEM

Strateško financiranje iz strukturnih skladov EU je bilo v zadnjih 20 letih pomemben dejavnik pri ponovnem vzpostavljanju normalnega stanja na Severnem Irskem (Združeno kraljestvo) po večletnem sporu. To je sporočilo posebne konference „Bringing Divided Communities Together – sharing the experience of the EU PEACE programme“ (Zbliževanje ločenih skupnosti – deljenje izkušenj programa PEACE Evropske unije), ki je na pobudo evropskega komisarja za regionalno politiko Johannesa Hahna potekala 31. januarja v Bruslju.

„Nekateri so morda presenečeni zaradi dejstva, da se program PEACE financira iz strukturnih skladov, vendar ne bi smeli biti. Današnja regionalna politika je instrument za uresničevanje ambicij EU – prispeva k ustvarjanju delovnih mest, rasti in tudi miru,“ je dejal komisar Hahn v uvodnem nagovoru.

„Programi PEACE v okviru Evropske unije so se dotaknili življenj približno milijona ljudi na Severnem Irskem in v obmejni regiji Irske ter so pomagali ustvariti pogoje, v katerih se lahko vzpostavita mir in sprava. Regionalni skladi EU imajo pomembno vlogo pri postavljanju temeljev za skupno družbo, v kateri vse skupnosti okusijo sadove miru,“ je zagotovil komisar.

OD DESNE PROTI LEVI:
Johannes Hahn, Peter Robinson
in Martin McGuinness

Slavnostni govorniki na konferenci so bile vodilne politične osebnosti iz Severne Irske, vključno z ministrskim predsednikom Petrom Robinsonom in namestnikom ministrskega predsednika Martinom McGuinnessom, ter minister Brendan Howlin iz Republike Irske. Osrednja tema konference so bila pričevanja o inovativnih projektih programa PEACE, ki so omogočila podroben vpogled v opravljeno delo in vpliv tega dela na življenja ljudi.

„PEACE BRIDGE“

Junija 2011 je komisar Hahn poleg političnih voditeljev iz Severne Irske in Republike Irske uradno odprl „PEACE Bridge“ („most PEACE“) v Derryju/Londonderryju. Most PEACE je eden od ikonskih projektov, za katerega se zagotavlja podpora iz programa PEACE III in za katerega je ESRR prispeval 11,2 milijona EUR. Derry/Londonderry je v času „težav“ postajal vedno bolj razdeljen, saj se je več tisoč protestantov odselilo z zahodnega brega. Most PEACE je zdaj fizično združil oba bregova reke, njegova oblika pa predstavlja simboličen stisk roke čez reko Foyle. Za mesto je to v fizičnem in metaforičnem smislu močan nov simbol, ki povezuje skupnosti na obeh straneh, za kateri je reka postala velika verska in sektaška ločnica.

2 milijardi EUR podpore

Med letoma 1995 in 2013 je vlada Severne Irske prejela skoraj 2 milijardi EUR prek treh zaporednih programov PEACE, pri čemer je 1,3 milijarde EUR prispevala EU, ostalo pa države članice.

Program PEACE že od nekdaj predstavlja partnerstvo med ljudmi in političnimi voditelji Severne Irske ter Evropsko komisijo, kar podpirata vladi Združenega kraljestva in Irske.

Special EU Programmes Body (SEUPB) (Poseben programski organ EU) je bil ustanovljen za dodeljevanje sredstev iz skladov v okviru programa PEACE s ciljem krepitev kohezije prek praktičnih projektov in razvijanja bolj vključujoče družbe.

Stabilni družbi naproti

Financiranje in podpora sta z leti pomagala lokalnim skupnostim omogočiti, da se sprijaznijo z življenjem po sporu ter se praktično in strateško vključijo v dejavnost, ki zagotavlja svetlejšo in uspešnejšo prihodnost.

Glavna cilja sedanjega programa PEACE III, za katerega je zagotovljen proračun 333 milijonov EUR, sta krepitev napredka za mirnejšo in stabilnejšo družbo ter spodbujanje sprave s podpiranjem dejavnosti in projektov, ki pomagajo zblíževati skupnosti.

Ministrski predsednik Severne Irske Peter Robinson je dejal: „Po obdobju, v katerem je bilo umorjenih 3 000 in ranjenih več deset tisoč ljudi, zdaj uživamo v obdobju relativnega miru in stabilnosti. EU je imela pri tem ključno vlogo. Podpirala je več tisoč projektov v pokrajini, da bi vzpostavila boljše in skupno prihodnost za naše ljudi.“

Severna Irska je spremenjena regija, vendar pot še ni končana, je previden. „Nedavni nered je opozorilo, da je treba še veliko postoriti.“

Namestnik ministrskega predsednika Martin McGuinness je izpostavil simbolično vrednost mostu PEACE, ki je bil odprt junija 2011 v Derryju/Londonderryju. Dejal je, da je most, ki je stal 14,6 milijonov EUR, od česar je več kot 11 milijonov EUR prispevala EU, „za vedno spremenil podobo Derryja“.

Razložil je, da most zblížuje dva nekoč ločena dela mesta in priča o ciljih programa PEACE. „Ljudje iz obeh prej ločenih protestantske in katoliške skupnosti lahko peš ali s kolesom prečkajo most na mestu, kjer je prazno vojaško zemljišče, ki je zdaj skupni prostor za naše ljudi. Odkar je odprt, ga je uporabilo več kot milijon ljudi.“

Razvijanje spretnosti in samozavesti

Poudarjeno je bilo, da je program PEACE le eden od dejavnikov mirovnega procesa na Severnem Irskem. Vendar je imel pomembno vlogo pri vzdrževanju pogojev, ki so omogočili nadaljevanje ostalih dejavnosti.

Program je vključeval izvajanje projektov na nekaterih območjih z večjimi težavami in prikrajšanih območjih. Njihov cilj je sodelovati z mladimi in jim zagotoviti pridobitev spretnosti in samozavesti, da se bodo lažje soočali s sektaškim nasiljem in se mu izogibali. Projekte pogosto spremljajo tudi ukrepi, ki zagotavljajo potrebne spretnosti za pridobitev službe. Za večjo ozaveščenost o življenju v raznoliki skupnosti in manjše tveganja, da bi se mladostniki vključili v disidentske skupine, uporabljajo tudi šport, digitalne medije in druga orodja, s katerimi pritegnejo mlade.

Program PEACE v okviru Evropske unije je dober primer zavezanosti Unije k miru in spravi, je poudaril komisar Hahn. „Ne gre za hitre rešitve. Zasnovan je tako, da spodbuja dolgoročno sodelovanje. Program PEACE je ljudem pomagal dati

NOGOMET ZA VSE

Ločeni skupnosti zblížuje tudi nogomet. Šport, zlasti nogomet, ima izjemen doseg; pri projektu *Football For All* (Nogomet za vse) Irske nogometne zveze s pomočjo programa PEACE III Evropske unije sodeluje 100 ljudi, ki delajo s 53 lokalnimi nogometnimi klubi za spodbujanje medsebojnega spoštovanja. Projekt lokalnim klubom pomaga, da se ponovno povežejo s skupnostmi. Ustanovljena je bila tudi nogometna ekipa obeh skupnosti, tj. Limestone United, da bi mlade z obeh strani spodbujala k sodelovanju.

PARK ALEXANDRA – „RUŠENJE OVIR“

Park Alexandra v severnem delu Belfasta je bil dolgo „vmesno območje“, dokler ni bil leta 1994, ko je veliko ljudi delalo načrte za čas po končanju spora, po sredini parka postavljen nov „zid miru“, ki naj bi preprečeval nočne spopade. To dejanje je bilo v času vedno večjega miru koristen opomin na to, kako daleč je morala iti skupnost.

Park s svojim 20 let starim in tri metre visokim zidom, ki je bil postavljen, da bi umiril nasilje med katoliško in protestantsko skupnostjo, simbolizira tisto, kar se mora spremeniti.

Leta 2009 so se ponovno začele dejavnosti v zvezi s parkom, ki jih je spodbudilo podjetje Groundwork NI in ki naj bi zagotovile, da bi postopno povrnili park v normalno stanje; finančno so ta projekt podprli EU, mestni svet Belfasta, ministrstvo Severne Irske za pravosodje in program Alfa, ki so zagotovili skupno 280 000 GBP. Zdaj so sredi „zidu miru“ vsak dan vsaj nekaj ur odprta vrata, ki prebivalcem obeh strani omogočajo, da v celoti uživajo v lepoti parka. Direktorica podjetja Groundwork NI Sylvia Gordon je dejala: „Zid miru je odprt in omogoča šolskim otrokom iz obeh skupnosti, da se lahko po dveh desetletjih ločitve igrajo skupaj.“

Kot del njihovega pristopa je bila ustanovljena usmerjalna skupina, v kateri sodelujejo ključne osebnosti lokalnih skupnosti, da bi se dogovorile o pristopu in ukrepih, ki so potrebni za razvoj objektov v parku Alexandra in za odprtje zidu.

Direktorica Gordon poudarja, da „preden ukrepamo, vedno dosežemo lokalne sporazume in pomagamo vzpostaviti trajna razmerja. Pred uradnim odprtjem je bila v parku organizirana kopica dogodkov, ki so ustvarili občutek normalnosti. Prizadevamo si, da bi preoblikovali to vmesno območje in na vseh ravneh delovali za integracijo.“

Na celotnem območju je približno 59 „zidov miru“, zato bo njihovo odstranjevanje dolgotrajno in naporno, pojasnjuje Gordonova. „Naslednjih 14 zidov miru bomo začeli odstranjevati na vmesnih področjih v severnem delu Belfasta, kjer si prebivalci želijo miru in kjer lahko ponovno povežemo skupnosti.“

Odprtje vrat miru je po 20 letih otrokom iz obeh skupnosti omogočilo, da se skupaj igrajo v parku Alexandra.

SPODAJ:

Predsednik podjetja Groundwork NI Paul McErlean (levo) pri odpiranju vrat miru v parku Alexandra z ministrom za pravosodje Davidom Fordom in direktorico podjetja Groundwork NI Sylvia Gordon.

občutek odgovornosti v mirovnem procesu. Postopek deluje od spodaj navzgor; ljudje, ki so vključeni v ta proces, sami poiščejo rešitve.“

Med udeleženci konference so bili tudi številni delegati iz drugih razdeljenih regij, ki so iskali rešitve, vključno z delegati z Balkanskega polotoka, Libije, Cipra, Izraela in palestinskih ozemelj.

Istočasno s konferenco je potekala tudi razstava v zvezi s številnimi drugimi projekti, ki se financirajo v okviru programa PEACE III prek skladov EU. Cilj teh projektov je spodbuditi mirovni proces in poudariti, kako bi lahko bil primer Severne Irske zgled za druga konfliktna območja.

Evropska unija – „pošteni posrednik“

Pat Colgan, izvršni direktor organa Special EU Programmes Body (SEUPB) (Poseben programski organ EU), je dejal, da je bil prispevek EU na Severnem Irskem izreden ne le glede financiranja, ampak tudi glede discipline, ki jo je Unija prispevala k celotnemu procesu.

„EU je ponudila, da zagotovi sredstva za sedemletno obdobje, v katerem je mogoče načrtovati z gotovostjo,“ je pojasnil. *„Pomembno je, da je EU zagotovila nevtralno območje – in to ne v enem ne v drugem taboru. Stranki sta se pri sodelovanju počutili varno. Čez nekaj časa je to pomagalo vzpostaviti zaupanje med udeleženiima skupnostma.“*

Dolgo časa bo trajalo, da bo pozabljena nevidna dediščina spora, je dejal. „Samozavest, zaupanje in spoštovanje so vrednote, ki jih je težko obnoviti. Zdaj živimo z generacijo, ki je bila vključena v spor, preden se je ta končal. Še vedno s seboj nosi posledice ločevanja in dediščino spora. Pomembno je, da člani te generacije postanejo aktivni člani družbe. Zdaj se pripravlja program PEACE IV. Osredotočen bo na strukture lokalnega partnerstva in bo poskušal vključevati mlade ljudi, zlasti mlade iz prikrajšanih območij. Trenutni mir je krhek. Še vedno nas čaka precej dela.“

Center za vzpostavitev miru in odpravljanje sporov

Ljudje na Severnem Irskem so pridobili ogromno izkušenj na področju vzpostavljanja miru, ki lahko koristijo tudi drugim. Za lažji prenos znanja gradijo nov center za vzpostavitev miru in odpravljanje sporov na izrazito simboličnem mestu, tj. na mestu nekdanjega zapora Maze/Long Kesh. Center bo pomagal širiti izkušnje, ki jih je pridobila Severna Irsko, in zagotovil, da se bo spomin mirovnega procesa prenašal na prihodnje generacije.

„To je poklon vsem, ki so sodelovali pri programih PEACE, pri čemer omogoča, da se po vsem svetu že zanimajo za njihove dosežke – v Rusiji, Palestini, na Balkanskem polotoku, v Kolumbiji in Južni Koreji. Na to smo lahko ponosni,“ je dodal komisar Hahn.

„Če želite občutiti vzpostavljanje miru v EU, pojdite v katero koli čezmejno regijo. Videli boste, kakšne koristi zagotavlja danes čezmejno sodelovanje v okviru regionalne politike EU ne le na področjih prometa in trgovine, ampak tudi na področjih delovnih

▶ PEACE I (1995-1999)

15 000 PROJEKTOV

SKUPNA FINANČNA SREDSTVA: 667 000 000 EUR

EVROPSKA SREDSTVA: 500 000 000 EUR

Ta program je obravnaval neposredne težave, ki so nastale zaradi spora: uničene skupnosti, obnova, regeneracija, ustvarjanje močnega vključujočega partnerstva skupnosti, ki vključuje izvoljene predstavnike, nevladne organizacije itd., delo z žrtvami in preživeli ter ponovna integracija nekdanjih pripadnikov paravojaških enot.

▶ PEACE II (2000-2006)

7 000 PROJEKTOV

SKUPNA FINANČNA SREDSTVA: 995 000 000 EUR

EVROPSKA SREDSTVA: 609 000 000 EUR

Uporaba discipline strukturnih skladov z močnim nadzorom, vendar prilagojena potrebi regije, ki si prizadeva prekiniti spor. Spodbujanje gospodarske obnove z večjim vključevanjem struktur lokalnega partnerstva in lokalnih akcijskih načrtov, ki zadevajo vse dele družbe in se dotikajo vseh 2,8 milijona prebivalcev.

▶ PEACE III (2007-2013)

400 PROJEKTOV

SKUPNA FINANČNA SREDSTVA: 333 000 000 EUR

EVROPSKA SREDSTVA: 225 000 000 EUR

Strateški sveženj, ki se osredotoča na srca in razum ljudi in je zasnovan, da spodbuja dolgoročno partnerstvo pri sodelovanju obeh skupnosti in čezmejnem sodelovanju s poudarkom na manjšem številu projektov, ki so obsežnejši in bolj strateški.

mest, okolja in zdravstvenih storitev. Ne pozabimo, da je program PEACE tudi čezmejni program sodelovanja. Zato sem izkušnjo tega programa želel predstaviti Bruslju. Želim, da za njihove dosežke izve čim širša množica ljudi, ker si zaslužijo naše priznanje in zahvalo ter ker menim, da se lahko iz njihovega dela učijo tudi drugi deli sveta.“

„Na Severnem Irskem projekti, katerih cilj je sprememba odnosa in pomoč ljudem, da bi pridobili potrebne delovne spretnosti in znanja, prispevajo k družbeni koheziji. Projekti v zvezi z naložbami kapitala, kot so centri skupnosti in poslovni centri, imajo jasno gospodarsko vrednost. S temi naložbami v človeški in fizični kapital pomaga program PEACE odvrniti Severno Irsko od sporov ter jo usmeriti na pot miru in blaginje, pri čemer se omogoča tudi rast in ustvarjajo delovna mesta,“ je poudaril.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/ireland/index_sl.cfm

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/peace/index_en.cfm

▶ KLJUČNA VLOGA KOHEZIJSKE POLITIKE PRI PONOVNEM VZPOSTAVLJANJU GOSPODARSKE RASTI V EVROPI

Kohezijska politika postaja glavna naložbena politika Evropske unije in je tesno usklajena s cilji strategije Evropa 2020, da se zagotovi ponovna rast in konkurenčnost državam članicam EU ter učinkovito zmanjšajo gospodarske, družbene in teritorialne neskladnosti.

Strateški cilj kohezijske politike bo izkoristiti regionalne prednosti ter zagotoviti, da se evropski nacionalni in regionalni javni skladi uporabijo učinkovitejše ter da pri njihovi uporabi sodelujejo vse strani. Splošno priznano je, da strateške naložbe te vrste niso potrebne le v najrevnejših regijah EU, ampak v vseh regijah Evrope, saj tako ostanejo konkurenčne.

Naslednja generacija programov mora biti prilagojena novim gospodarskim razmeram. Danes je gospodarski položaj večinoma tak, da za dosego makroekonomske stabilnosti ni druge verodostojne nadomestne možnosti, kot so trajnostna fiskalna konsolidacija in strukturne reforme. Za podpiranje

tega procesa so potrebne namenske naložbe za večjo rasti, ki dopolnjujejo širše strukturne in zakonodajne reforme ter so skladne z njimi. Evropska unija na te izzive odgovarja s tesnejšim gospodarskim usklajevanjem, tako da združuje strategijo Evropa 2020 s procesom „evropski semester“. Strategija Evropa 2020 je relativno dobro poznana že od začetka izvajanja leta 2010. Kako pa bo evropski semester vplival na kohezijsko politiko in kako bo kohezijska politika prispevala k evropskemu semestru?

▶ **Evropski semester je proces usklajevanja več nacionalnih in evropskih gospodarskih politik v gospodarskih in družbenih razmerah, ki so na bolj težavne v zadnjih 50 letih.**

Cikel evropskega semestra zagotavlja okvir za države članice, s katerim lahko uskladijo svoje politike gospodarskih, proračunskih in strukturnih reform s Paktom za stabilnost in rast

Komisar Johannes Hahn je obiskal obalo mesta Swansea v Walesu, Združeno Kraljestvo, z valižanskim namestnikom ministra za kmetijstvo, ribištvo, hrano in evropske programe Alunom Daviesom. Razpravljala sta o stanju izvajanja kohezijske politike v Walesu, predlogih Komisije za naslednje programsko obdobje 2014-2020 in obisku krajev in ljudi, vključenih v več projektov, ki jih sofinancira EU.

Evropske unije in strategijo Evropa 2020. Vzpostaviti je treba skupno razumevanje prednostnih nalog za ukrepanje na nacionalni in evropski ravni, medtem ko poskuša EU ponovno doseči trajnostno rast in ustvarjati delovna mesta.

Pet glavnih rokov v vsakem letnem ciklu je:

- ▶ Evropska komisija sprejme letni pregled rasti, ki vsako leto sproži cikel evropskega semestra za gospodarsko politiko;
- ▶ aprila oddajo države članice posodobljene načrte reforme;
- ▶ do konca maja pripravi Komisija oceno in priporočila;
- ▶ junija sprejme Evropski svet formalno odločitev;
- ▶ države članice spremljajo in sprejmejo svoje nacionalne proračune.

Proces evropskega semestra, ki se izvaja že tretje leto, je predvsem postopek usklajevanja več nacionalnih in evropskih gospodarskih politik v gospodarskih in družbenih razmerah, ki so najbolj težavne v zadnjih 50 letih. Obravnavane gospodarske politike se začnejo z zagotavljanjem makroekonomske

stabilnosti, zagotavljanjem trajnostnih fiskalnih politik, stabiliziranjem finančnih institucij ter regulativnimi in strukturnimi reformami, ki bodo ustvarile pogoje za rast in delovna mesta. S temi letnimi cikli usklajevanja Evropska unija prav tako poroča, nadzoruje in pripravlja priporočila o napredku za strategijo za rast Evropa 2020. Ta postopek usklajevanja gospodarske politike je za regije pomemben zaradi več povezanih razlogov.

Jasno je, da so v evropskih regijah in mestih vodilni akterji na področju inovacije in raziskav v svetu in vodilni akterji na področju trajnostnega razvoja v svetu ter da so v njih vzpostavljeni nekateri najbolj obširni in napredni sistemi socialne oskrbe na lokalni ravni. Vendar v nobeni regiji tak uspeh ni samoumeven. Uspeh se lahko sčasoma hitro zmanjša, zlasti v sedanjih gospodarskih razmerah. Strukturne reforme in inovacije so potrebne za ohranitev konkurenčnosti in ustvarjanje novih priložnosti.

▶ Glede na zelo različne teritorialne ureditve morajo države članice prisluhniti mestom in regijam.

Sedanje finančne in gospodarske razmere vplivajo na evropske regije in mesta zelo različno. Pomembne razlike je mogoče opaziti v specifičnih razmerah regij v katerih kolih dveh državah članicah. Zato je od držav članic odvisno, kako Evropska unija izvaja ključno usklajevanje nacionalnih gospodarskih politik ob upoštevanju njihovih teritorialnih in institucionalnih struktur. Glede na zelo različne teritorialne ureditve morajo predvsem države članice sodelovati pri oblikovanju in usklajevanju politik, ki jih mesta in regije potrebujejo. Od začetka izvajanja strategije Evropa 2020 spodbuja Komisija države članice, da mobilizirajo občine in regije.

▶ Izvajanje pametnih, trajnostnih in vključujočih naložb je najučinkovitejši način za zmanjševanje gospodarskih, družbenih in teritorialnih razlik.

Komisija priznava, da ti uspehi niso enakomerno porazdeljeni po Uniji. Usklajene in usmerjene naložbe, ki so skladne z drugimi gospodarskimi politikami, lahko učinkovito podpirajo desetletno strategijo za rast Evropa 2020. Izvajanje teh pametnih, trajnostnih in vključujočih naložb prek nacionalnih in regionalnih programov je tudi najbolj učinkovit in pragmatičen način podpiranja ciljev Pogodbe, tj. zmanjšanja gospodarskih, družbenih in teritorialnih razlik. Kohezijska politika je v tem primeru glavni vir stabilne podpore za naložbo, ki bi obravnavala te razlike (glej besedilo v okviru na str. 10). ▶▶

Učinkoviti javni naložbeni izdatki so pomemben osnovni pogoj ter gonilna sila gospodarske rasti in ustvarjanja delovnih mest. Zato so naložbene politike bistveni del mešanice navedenih gospodarskih politik. Za spodbujanje zasebnih naložb so potrebne stabilne makroekonomske razmere. Trajnostni okvir za fiskalno politiko je nujen za financiranje dolgoročnih javnih naložb kapitala. Za učinkovite javne naložbe je potrebno, da so naložbe skladne z notranjimi pravili trga in regulativnimi pobudami. Komisija je prepričana o vlogi evropskih regij in mest pri izvajanju gospodarskih politik in naložb za rast in delovna mesta. V zadnjih letih je kohezijska politika prav tako pokazala,

kako bi morali naložbe uskladiti s pomembnimi spremembami v gospodarstvu in povpraševanju (glej besedilo v okviru na str. p. 11).

▶ **Leto 2013 bo ključno za kohezijsko politiko.**

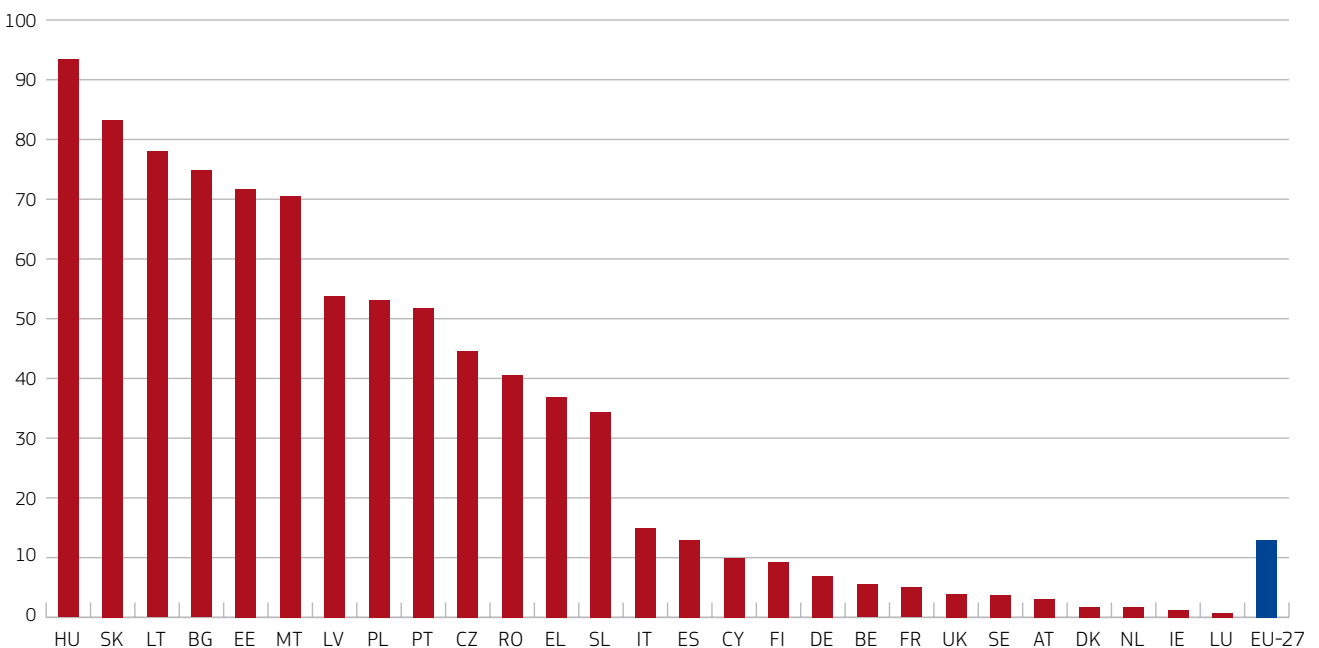
Leto 2013 bo ključno za kohezijsko politiko, saj bodo države članice predstavile svoje strateške večletne naložbene načrte v obliki civilnopравниh družbenih pogodb za obdobje 2014-2020. V teh pogodbah morajo države članice zagotoviti, da

USPEŠEN UČINEK VZVODA KOHEZIJSKE POLITIKE KOT JAVNEGA NALOŽBENEGA GONILA

Kohezijska politika vsako leto zagotovi povprečno 65 milijard EUR (financiranje na ravni EU in nacionalni ravni skupaj), kar je več kot 50% skupnih javnih naložb v veliko državah članicah. To ima velik vpliv na gospodarstvo EU. BDP v dvanajstih državah članicah, ki so k Uniji pristopile leta 2004 ali pozneje, se bo v časovnem obdobju 2007-2016 vsako leto povečal za 1,5%, ko se bodo izvajali sedanji kohezijski programi. Kohezijska politika ima kratkoročni vpliv med izvajanjem programov in dolgoročni vpliv, saj izboljšuje strukturo in uspešnost evropskega gospodarstva. Kot del tega postopka morajo regije določiti jasne strateške prednostne naloge in se osredotočiti na lokalne prednosti, odpraviti ozka grla za inovacije in izkoristiti lokalni inovacijski potencial.

Zadnji podatki držav članic kažejo, da so se začeli leta 2011 v okviru kohezijske politike za sedanje obdobje kazati znatni rezultati. V programih v okviru ESRR/Kohezijskega sklada je bilo leta 2011 ustvarjenih skoraj 190 000 bruto delovnih mest, tako da skupno število delovnih mest v okviru sedanjih programov znaša skoraj 400 000. Leta 2011 se je podprlo 27 000 zagonov podjetij, tako da skupno število zagonov podjetij v vseh programih znaša 53 000. Skupaj s sofinanciranjem, ki so ga zagotovile države članice, predstavljajo sredstva, ki se zagotovijo v okviru kohezijske politike, znaten delež javnih naložb v Evropi in več kot polovico vseh javnih naložb v več državah članicah. V času nujne finančne konsolidacije zato kohezijska politika pomembno prispeva k evropski blaginji v prihodnosti in uresničitvi ciljev strategije Evropa 2020.

▶ **Financiranje iz Kohezijskega sklada (na ravni EU in nacionalni ravni) kot delež vseh javnih naložb (povprečje 2009-2011)**

so strateške dolgoročne prednostne naložbe popolnoma usklajene z nacionalnim programom reform. Podpirati morajo tudi cilje strategije Evropa 2020 in ustrezna priporočila za države, ki jih bo Evropska komisija predstavila letos.

Komisija ima pomembno vlogo pri spremljanju in analiziranju gospodarskega napredka in opredelitvi glavnih vrzeli v razvoju. V razpravi z državami članicami bo pomagala usmeriti nacionalna gospodarstva v bolj usmerjene naložbe z močnim poudarkom na rasti. Zelo pomembno je, da so izzivi in potencialno lokalno in regionalno znanje pravilno opredeljeni. V naslednjem programskem obdobju morajo civilno-pravne družbene pogodbe in operativni programi upoštevati teritorialno intervencijsko logiko, v skladu s katero so izzivi in potencial območij podlaga za prednostne naloge in naložbe.

Uspeh predlogov Komisije za prenovljeno kohezijsko politiko bo v veliki meri odvisen od tega, kako bodo ti predlogi uresničeni. Pri tem imajo ključno vlogo partnerji: partnerji, zlasti lokalne in regionalne oblasti, so najprimernejši za zagotavljanje lastništva programov in kakovosti izvajanja. Ne le ker poznajo potrebe teritorija, ampak tudi sredstva, ki so potrebna za obravnavanje teh potreb.

► Za zagotavljanje lastništva programov in kakovosti izvajanja so najprimernejši lokalni in regionalni organi.

Ključna lastnost kohezijske politike 2014-2020 bo usmerjanje naložb v manjše število posebnih področij. Ta pristop bo imel bistveno vlogo pri usmerjanju naložb za doseganje pametne, trajnostne in vključujoče rasti. V procesu bo podpiral inovacije ter mala in srednje velika podjetja, medtem ko bo odpravljajal podnebne, energetske in okoljske težave ter ustvarjal delovna mesta.

Cilj „tematske osredotočenosti“ je zagotoviti večjo dodano vrednost naložb za celotno Evropo prek tematskega menija splošnih prednostnih nalog, poleg tega pa je tudi dovolj prilagodljiva, da lahko strategije prilagodi posameznim potrebam in izzivom regij. Taka finančna osredotočenost bo jasneje usmerjena v rezultate, zagotavljala bo utemeljenejšo razlago za javne naložbe ter dovoljevala zanesljivejše poročanje o učinkih in rezultatih. Zagotovila bo tudi okvir uspešnosti ter nagrajevala in dodatno podpirala učinkovite programe.

Neformalni postopek pripravljanja prihodnjih programov se je začel na podlagi neformalnih dokumentov o stališčih Komisije⁽¹⁾ ter ob upoštevanju priporočil za države iz leta

(1) http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_sl.cfm

(2) http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/index_sl.htm

TEMATSKO REPROGRAMIRANJE

Prilagodljivost kohezijske politike se izraža v zmožnosti ciljev financiranja, da se spremenijo ali „reprogramirajo“ na dinamičen način v skladu s potrebami.

Najobširnejše dejavnosti tematskega reprogramiranja (v relativnem smislu) so potekale na Irskem (42%), Malti (24%), Portugalskem (24%), v Bolgariji (12,5%), Španiji (12,2%) in Litvi (11,3%).

Neto učinek reprogramiranja je do zdaj zagotovil dodelitev večjih sredstev za področja energetike, inovacij in dejavnosti RTR, trga dela (vključno z mladimi), generične podpore podjetništva, cest ter kulturnih in družbenih infrastruktur.

Reprogramiranje v korist mladih ter malih in srednje velikih podjetij

Od začetka leta 2012 je vsaj dvanajst držav članic znatne vire v okviru operativnih programov ESRR in/ali ESS ali med njimi preusmerilo k ukrepom za izboljšanje zaposljivosti delavcev, preprečevanje nezaposlenosti mladih ter okrepitev podpore za mala in srednje velika podjetja.

V osmih državah članicah, ki so cilj „Barrosove pobude“, bo imelo korist zaradi prerazporeditve za programe, ki so povezani z mladimi, verjetno vsaj 625 000 mladih ljudi (oktober 2012). Kot odgovor na akcijske ekipe za mlade in dvostranske sestanke je veliko držav članic zdaj oblikovalo izčrpane pobude za zaposlovanje mladih in načrte za delovna mesta za mlade ter tudi za izobraževalne programe in usposabljanja.

V obdobju 2007-2013 je kohezijska politika največji vir podpore EU malim in srednje velikim podjetjem. V okviru sklada ESRR je malim in srednje velikim podjetjem namenjeno več kot 25 milijard EUR, pri čemer se je za podporo malim in srednje velikim podjetjem namenila tudi večji delež dodatnih 27 milijard EUR iz splošne pomoči za podjetja. Ob upoštevanju malih in srednje velikih podjetij so akcijske ekipe izvedle številne ukrepe za okrepitev ali hitrejšo izvajanje podpore iz skladov ESRR za mala in srednje velika podjetja, pri čemer bo imelo koristi približno 56 000 dodatnih malih in srednje velikih podjetij.

2012 in analiz iz delovnih dokumentov služb Komisije⁽²⁾. Postopek usklajevanja se bo okrepil v letu 2013, kar bo zagotovilo, da bo naslednja generacija programov najučinkoviteje do zdaj prispevala k rasti in delovnim mestom v naših regijah in državah članicah.

► VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/europe2020/index_sl.cfm

▶ NAGRADE REGIOSTARS ZA LETO 2013 SO RAZKRILE ŠE VEČ INOVATIVNIH PROJEKTOV V REGIJAH

Podelitev nagrad RegioStars za leto 2013 je potekala 31. januarja v Bruslju, kjer je žirija izbrala pet zmagovalnih projektov v naslednjih kategorijah: pametna rast, trajnostna rast, vključujoča rast, kategorija CityStar ter informacije in komunikacija.

V šestih letih so nagrade RegioStars postale zelo prepoznavne, saj je bilo letos rekordno število prijav, pri čemer je bilo mogoče opaziti veliko zbirko inovacij in ustvarjalnega razmišljanja. Nagrade RegioStars zagotavljajo prepoznavnost in priznanje izjemnim inovativnim projektom, za katere so se od januarja 2000 dodelila naložbena sredstva prek regionalne politike EU in ki pomagajo ustvarjati delovna mesta za prihodnost.

Nagrade sta podelila evropski komisar za regionalno politiko Johannes Hahn in predsednik žirije RegioStars Luc Van den Brande, nekdanji predsednik Odbora regij.

▶ VEČ O TEM

RegioStars 2013:
[http://ec.europa.eu/regional_policy/
cooperate/regions_for_economic_change/
regiostars_13_en.cfm?exp=6#anchor6](http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_13_en.cfm?exp=6#anchor6)

▷ SPODBUJANJE EVROPSKIH REGIJ

LUC VAN DEN BRANDE,
PRESEDNIK ŽIRIJE NAGRAD
REGIOSTARS, JE SPREGOVORIL
O ŠESTIH LETIH PODELJEVANJA
NAGRAD REGIOSTARS

Nagrade RegioStars spadajo zdaj med najbolj konkurenčne in raznolike nagrade, ki so na voljo našim regijam, da pokažejo svoje dosežke in se primerjajo z drugimi pobudami. Tekmovanje želi nagraditi prizadevanje ljudi, ki si vsak na svoji ravni prizadevajo za inovativni razvoj regije in Evropske unije.

500 projektov v šestih letih

V zadnjih šestih letih je bilo nominiranih 500 projektov iz vseh držav članic. V ožji izbor se je uvrstilo 160 projektov, pri čemer jih je 31 od njih prejelo tako zeleno nagrado. Letos so bili projekti ponovno zelo kakovostni, pokazali pa so tudi izjemno inovativnost glede določenih razmer v posameznih regijah.

Pomembno je, da so se v okviru projektov vzpostavila pomembna partnerstva, saj so začeli s podporo iz skladov ESRR/ESS, nato pa so se nadaljevali na podlagi lastnih sredstev, kar pomeni, da so se samostojno dosegli konkretni rezultati.

Zmagovalni projekti imajo štiri skupne ključne dejavnike: inovacija, učinek, trajnost in partnerstvo s posebnim poudarkom na komunikaciji.

Projekti so večrazsežnostni v smislu njihovih ciljev. Delujejo na več ravneh in vključujejo prizadevne partnerje ter s sodelovanjem spodbujajo razvoj svojih regij.

Mednarodna predstavitev dobrih praks

Pred šestimi leti so bile nagrade RegioStars ustvarjene kot forum, v okviru katerega so se predstavljale dobre prakse in delile z drugimi regijami v svetu. Pogosto so uspešne lokalne in regionalne pobude, sofinancirane prek strukturnih skladov in Kohezijskega sklada, ostale prepoznavne le lokalno.

Zdaj so lahko vir navdiha za ostale regije, ki lahko te dobre prakse upoštevajo in jih prilagodijo svojemu lokalnemu okolju.

„**Tekmovanje RegioStars inovativnim projektom omogoča preboj in priložnosti za izjemno ustvarjalnost na regionalni ravni po vsej Evropi.**“

Luc van den Brande, predsednik žirije nagrad RegioStars

Priložnost za ustvarjalnost

Tekmovanje RegioStars inovativnim projektom omogoča preboj in priložnosti za izjemno ustvarjalnost na regionalni ravni po vsej Evropi. S svojim uspehom ponovno dokazujejo, da kohezijska politika prispeva k družbenemu in gospodarskemu razvoju Evropske unije.

▷ DOBITNIKI NAGRAD V LETU 2013

PAMETNA RAST POVEZOVANJE UNIVERZ ZA ZAGOTAVLJANJE REGIONALNE RASTI SPODBUJANJE RASTI, KI TEMELJI NA ZNANJU, V PORTU

Projekt *Znanstvenega in tehnološkega parka UPTEC* v Portu zbližuje akademski svet s poslovnim svetom v dinamično okolje, ki je usmerjeno v inovacije, ter spodbuja *prenos znanja in tehnologije*. Park v regiji

Norte na Portugalskem združuje 110 podjetij (pri čemer je 95 od njih zagonskih podjetij), zaposluje približno 800 strokovnjakov in ima ključno vlogo pri privabljanju neposrednih tujih naložb v regijo. Z dejavnostmi, ki zajemajo različne sektorje od filma in televizije do energijske učinkovitosti in pomorske tehnologije, UPTEC pomembno prispeva k zmanjševanju tradicionalne odvisnosti regije od nizkotehnološke industrije.

▶Več o tem: www.uptec.up.pt

TRAJNOSTNA RAST PODPORA ZA UČINKOVITO RABO VIROV V MALIH IN SREDNJE VELIKIH PODJETJIH PODPORA PODJETJEM V OBLIKI SVETOVANJA ZA ZNIŽEVANJE STROŠKOV V ZVEZI Z OKOLJSKIMI VPRAŠANJI

V okviru projekta *Podpora za učinkovito rabo virov ENWORKS* se podjetjem na severozahodu Anglije zagotavlja strokovno svetovanje glede okoljskih vprašanj in podpora prek omrežja

lokalnih organizacij, ki jih projekt združuje. Projekt ENWORKS prek podpore strokovnjakov v kraju samem, spletnih orodij ter prenosa znanja in spretnosti pomaga malim podjetjem zago-

toviti večjo učinkovitost rabe virov, manjše stroške poslovanja in večjo konkurenčnost, medtem ko se zmanjšuje njihova izpostavljenost okoljskim tveganjem, kot je nestabilna cena virov. V le zadnjih dveh projektih je ENWORKS zagotovil intenzivno podporo več kot

4000 malim in srednje velikim podjetjem, zaradi česar so letne stroške znižala za približno 85 milijonov GBP. Okoljske koristi projekta so, da so se do danes izpusti CO₂ zmanjšali za 75800 ton, poraba vode za 646000 m³ in poraba materialov za 10700 ton.

▶Več o tem: www.enworks.com

VKLJUČUJOČA RAST DRUŽBENA INOVATIVNOST: USTVARJALNI ODZIVI NA DRUŽBENE IZZIVE POMOČ DOLGOROČNO BREZPOSELNIH OSEBAM

Cilj projekta *Individualne zaposlitvene poti* je zmanjšati dolgoročno nezaposlenost oseb iz starostne skupine nad 45 let

v Varminsko-Mazurski regiji na Poljskem. Projekt je prilagodil ustvarjalen finski model razmeram na Poljskem, da bi lahko ljudje, ki jim zdravje, starost ali invalidnost otežujejo

zaposlitev, lažje ponovno vstopili na trg dela. Pristop vključuje splošno ocenjevanje vsakega posameznika in dolgoročno rehabilitacijo določenih težav, inštruiranje, psihološko podporo in posredovanje pri delodajalcih. Rezultati so zelo spodbudni: od 32 iskalcev jih je 80% našlo zaposlitev, pri čemer jih je bilo 90% od njih po 15 mesecih še vedno zaposlenih. Projekt se bo razširil tudi na druga območja prek poljskih javnih zavodov za zaposlovanje.

▶Več o tem: www.erkon.elblag.com.pl

CITYSTAR

CELOSTNI PRISTOPI ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ MEST

OBNAVLJANJE PRIKRAJŠANIH OBMOČIJ V BERLINU

Projekt *Upravljanje mestne četrti Berlin* je strategija, ki so jo začeli izvajati berlinski mestni organi leta 1999, da bi obnovili

socialno prikrajšana območja v mestu. Projekt se spopada s težavami, kot so zanemarjene javne in zelene površine, slaba vključenost priseljencev drugih etničnih skupin in visoka brezposelnost med mladimi, ter spodbuja akterje mestnih četrti in jih vključuje v proces demokratičnega odločanja. Svete mestnih četrti, sestavljene iz lokalnih akterjev, spodbujajo k prevzemu odgovornosti za izboljšanje lastnih četrti in oblikovanje lastnih usod. Ukrepi so vključevali podporo šolam, obnovo javnih površin, na katerih se zbirajo ljudje, in spodbujanje skupne kulture mestne četrti. Dejavnosti zajemajo zdaj tudi podporo pri ustvarjanju kariere ter pri

socialno prikrajšana območja v mestu. Projekt se spopada s težavami, kot so zanemarjene javne in zelene površine, slaba vključenost priseljencev drugih etničnih skupin in visoka brezposelnost med mladimi, ter spodbuja akterje mestnih četrti in jih vključuje v proces demokratičnega odločanja. Svete mestnih četrti, sestavljene iz lokalnih akterjev, spodbujajo k prevzemu odgovornosti za izboljšanje lastnih četrti in oblikovanje lastnih usod. Ukrepi so vključevali podporo šolam, obnovo javnih površin, na katerih se zbirajo ljudje, in spodbujanje skupne kulture mestne četrti. Dejavnosti zajemajo zdaj tudi podporo pri ustvarjanju kariere ter pri

vključevanju priseljencev v družbo ali matično prebivalstvo, zlasti v četrtih z visokim deležem prebivalstva, ki so se v Nemčijo preselili sami ali njihovi starši (na nekaterih območjih dosega 79%).

▶Več o tem: www.quartiersmanagement-berlin.de

INFORMIRANJE IN KOMUNIKACIJA

SPODBUJANJE REGIONALNE POLITIKE EU S KRATKIMI VIDEOPOSNETKI

SPREMINJANJE ODNOSA DO LJUDI Z OKVARO SLUHA

Projekt *Na delo* iz Litve pomaga ljudem z okvaro sluha, da najdejo zaposlitev. Bori se proti predsodkom in izpodbija tradicionalne odnose družbe do ljudi z okvaro sluha, pri čemer poudarja zaposlitvene potenciale ljudi z okvaro sluha. V okviru projekta se je izvedla družbena kampanja, ki je temeljila na videoposnetkih, saj so prek televizije in interneta predvajali kratke posnetke, da bi spremenili odnos družbe. Posebej usposobljeni agenti za zaposlovanje so sodelovali v sklopu pilotnih centrov za zaposlovanje, da bi ljudem z okvaro sluha pomagali poiskati ustrezne zaposlitvene priložnosti in po potrebi posredovali pri delodajalcih. V projekt je bilo dejavno vključenih več kot 600 ljudi z okvaro sluha, pri čemer jih je več kot 400 od njih uspešno našlo zaposlitev.

▶Več o tem: www.esparama.lt/regiostars

► ZBIRKA PODATKOV V OKVIRU PROJEKTA ZA RAZVOJ MEST, NAMENJENA SEZNANJANJU S POLITIKO

Mesta imajo ključno vlogo pri zagotavljanju pametne, trajnostne in vključujoče rasti. So gonilna sila gospodarstva, točke povezljivosti, ustvarjalnosti in inovativnosti ter središča storitev za okoliška območja. Vendar imajo tudi temno plat, saj so v njih zgoščene težave, kot so nezaposlenost, hrup in onesnaženost zraka ter ločevanje in revščina. Evropska komisija mora sodelovati z mesti, da bi dosegli skupno predstavo o evropskem mestu prihodnosti: prostor naprednega družbenega razvoja z visoko stopnjo družbene kohezije, platformo za demokracijo, kulturni dialog in raznolikost, gonilno silo rasti ter prostor zelene, ekološke in okoljske regeneracije.

Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) že dolgo podpira mesta pri odpravi večplastnih izzivov v zvezi z urbanimi območji. Glavni cilji so okrepitev gospodarske blaginje, spodbujanje enakosti, izboljšanje mestnega okolja in prispevanje k dobremu urbanemu upravljanju v krajih in mestih. Ker se različne razsežnosti mestnega življenja prepletajo, se lahko uspeh pri razvoju mest doseže le s celostnim pristopom, ki zagotavlja sinergijo, usklajevanje in dopolnjevanje med projekti ter se čim bolj izogiba prekrivanju in včasih nasprotnojučim si rezultatom. Dejavnosti za fizično obnovo mest morajo biti med drugim povezane z ukrepi za spodbujanje izobraževanja, gospodarskega razvoja, socialne vključenosti in varstva okolja. Poleg tega je za uspešen celostni pristop potreben tudi razvoj močnih partnerstev med lokalnimi prebivalci, civilno družbo in različnimi ravni samouprave.

Evropska komisija je nedavno objavila študijo o tem, kako mesta uporabljajo podporo iz ESRR, da bi izboljšala življenjske in delovne pogoje. V študiji je predstavljenih 50 projektov, za katere je dodeljena podpora iz ESRR, pri čemer so razporejeni glede na osem različnih tem. Za vsako mesto so bile pripravljene tri vrste dokumentov: povzetek z najpomembnejšimi informacijami, 6 do 8 strani dolga študija primera, ki je napisana v lahko razumljivem slogu, in dolga analitično poročilo za strokovnjake, ki vsebuje podrobne informacije o projektu. Cilj študije je bil oblikovati obsežno

zbirko podatkov v zvezi z različnimi urbanimi praksami, da bi se pokazal širok niz možnih dejavnosti za spodbujanje razvoja mest. Komisija upa, da bo ta zbirka podatkov vir informacij in navdiha za mesta, organe upravljanja in druge institucije, ki sodelujejo pri razvoju mest. Ravno v pravem času, saj so se pravkar začele priprave za programsko obdobje 2014-2020, v katerem želi Evropska komisija okrepiti celostni pristop k trajnostnemu razvoju mest, tako da od vsake države članice zahteva, da vsaj 5% dodeljenih sredstev iz ESRR nameni za razvoj mest.

Študija ni ocenjevanje urbanih razsežnosti v kohezijski politiki, ampak poročilo z najnovejšimi informacijami o tem, kako so izbrana mesta izvajala lokalne mestne politike, ki so se med letoma 2007 in 2013 financirale iz ESRR. Izbor teh primerov ne pomeni, da natančno ti primeri predstavljajo najboljše primere v državah članicah ali na ravni EU. Kot vse prakse so tudi te študije primerov dobre le v posameznih delih. Študije primerov razkrivajo zanimive ideje, rešitve težav in načine sodelovanja. Iz teh izkušenj se lahko zato razvije novo razmišljanje, poleg tega pa lahko navdihnejo institucionalno učenje v drugačnih okvirih in okoliščinah, tako da javno politiko usmerijo v bolj ustrezen in pravičen družbenoprostorski razvoj.

Eden od najbolj zanimivih rezultatov raziskave so različne strategije za doseglo mestne in teritorialne kohezije prek izvajanja celostnih pristopov. V večini praks prevladuje vrsta intervencije, ki temelji na območju, zlasti na območjih s slabšimi možnostmi zaradi družbenih, gospodarskih in okoljskih dejavnikov. Fizična obnova je še vedno velika gonilna sila pri ustvarjanju sodelovanja več zainteresiranih strani v povezovanju politik. Le v nekaj primerih je bil pristop, ki temelji na območju, združen s pristopom, ki temelji na ljudeh. Še manj pa je primerov, v katerih se je doseglo sofinanciranje iz ESRR in Evropskega socialnega sklada (ESS). Ta pristop bi bilo treba v prihodnosti pogosteje uporabljati, saj bo vlaganje v mestno infrastrukturo brez vlaganja v ljudi težko zagotovilo trajne rezultate. ►►

Obnova starodavnega zaporniškega kompleksa Le Murate v zgodovinskem središču Firenc v Italiji.

Dolina sončnega vzhoda (Saulėtekio slėnis) v Vilni v Litvi, ki združuje dve veliki univerzi, raziskovalne organizacije, znanstveni in tehnološki park ter visokotehnološka podjetja.

„Izobraževalna mestna četrt“ Robinsbalje v Bremnu v Nemčiji.

► PAMETNA RAST

Veliko mest poskuša ponovno vzpostaviti svojo vlogo mesta tako, da zagotavljajo fizični delovni prostor s kulturnimi, tehnološkimi in raziskovalno-razvojnimi objekti. Izogniti se je treba temu, da bi vsa mesta poskusila razviti isti grozd in na ta način zapravljala vire. Projekti pametne rasti lahko ustvarijo umetne pobude za stavbe, tehnologije in dejavnosti, ki ne izražajo resničnih zahtev po visokotehnoloških prostorih v njihovi okolici. Projekti pametne rasti morajo vključevati pametno specializacijo, ki združuje lokalno logiko razlikovanja območja od njegovih tekmecev in ustvarjanje inovacijskega sistema. Zato morajo biti regionalne strategije pametne specializacije usklajene s strategijo pametne rasti glavnih urbanih centrov.

► TRAJNOSTNA RAST

Strategije trajnostne rasti spreminjajo smer razvoja tako, da ga usmerjajo k modelu, ki uporablja manj virov za doseganje višjih ravni rasti. Mesta se običajno ukvarjajo z razvojem opuščениh industrijskih območij ali strategijami, ki pripomorejo k prehodu na energetski sistem brez izpustov ogljika. Razvoj opuščениh industrijskih območij je zelo pomemben pri ohranjanju kompaktnosti mest in kaže, da so zemljišča minljivi viri, ki jih je treba obnoviti ali ponovno uporabiti. Mesto brez izpustov ogljika, vključevanje energijsko učinkovitih stanovanj ter rešitve poslovnih in stanovanjskih problemov ne zahtevajo le prevzemanja političnih

obveznosti, ampak morajo prav tako vzbuditi zanimanje prek ozaveščanja in krepitev zmogljivosti. Poleg tega projekti trajnostne rasti poudarjajo pomembnost upravljanja na več ravneh. Zapletene ali večkratne dejavnosti pogosto ustvarjajo kompleksne vzorce sodelovanja med zainteresiranimi stranmi in so tudi odvisne od njih.

► VKLJUČUJOČA RAST

Vsaka rast, ki želi biti trajna v gospodarskem in družbenem smislu, mora biti vključujoča, če želi doseči vse dele družbe. Osnovni pogoj za doseganje vključujoče rasti je izvajanje ukrepov proti revščini in družbeni izključenosti za zmanjšanje razlik znotraj držav članic in EU. ESRR in ESS morata tesno sodelovati in tako posodobiti sisteme izobraževanja in usposabljanja, zmanjšati stopnjo osipa v šolah, vlagati v infrastrukturo skupnosti ter izobraževalno, socialno in zdravstveno infrastrukturo. Končni cilj je okrepitev skupnosti in izboljšanje dostopa do storitev. Glavne ciljne skupine za vključujočo rast so v veliko primerih ljudje, ki jih je težko vključiti v sodelovanje, saj imajo posebne potrebe. Njihove življenjski pogoji morda vodijo v umik iz družbenega življenja. Za ljudi, ki pripadajo manjšinam, npr. priseljenci, Romi ali invalidi, so ovire za vključevanje v dejavno sodelovanje v življenju skupnosti še večje.

▶PAMETNA RAST NA DUNAJU

Inkubator za mala in srednje velika podjetja, ki so v zagonu in rastejo

Pametno ne pomeni tudi veliko! Projekt „Mingo“ na Dunaju ima proračun v znesku 3 milijonov EUR, pri čemer polovico od tega prispeva ESRR. Projekt kaže, kako lahko mala in mikro podjetja prispevajo k pametni rasti v Evropi. Projekt mladim podjetjem pomaga do uspeha in podpira že uveljavljena podjetja, da ostanejo inovativna. Projekt zagotavlja ustanoviteljem podjetja podporo ob zagonu, inštruiranje za obstoječa mala podjetja, povezovalne dogodke in poslovne nagrade, večjezične storitve za etnična podjetja in načrt za sosesko, ki pomaga tržiti lokalne nakupovalne ulice in prilagoditi lokalne potrošniške trge ustreznim standardom. Seveda Mingo še vedno ponuja pisarniške prostore podjetjem, ki jih potrebujejo.

▶VEČ O TEM
www.mingo.at

▶ZELENA RAST V GENTU

Zmanjševanje porabe energije v domovih in zgradbah v mestu

V Gentu je okoljski aktivizem že tradicionalen, zato ni presenetljivo, da bo prvo belgijsko mesto, ki bo uvedlo lastni načrt za lokalne klimatske razmere. Služba za okolje v Gentu je sprožila izjemno pobudo za zmanjšanje porabe energije v domovih in zgradbah v mestu. Vedno večje število prošelj lastnikov in najemnikov stanovanj za nasvete, kako energijsko učinkovito obnoviti stanovanje, je navdihnilo program, ki je bil oblikovan, da uskladi zahteve lastnikov s prilagojeno ponudbo gradbenega sektorja. Strokovnjake na področju oblikovanja, izvajalce in poslovno skupnost na splošno so pozvani, da razvijajo tehnične rešitve, rešitve v zvezi z materialom in cenovno ugodne rešitve, ki izboljšajo energijsko učinkovitost stanovanj. Projekt ima zelo močan element vključevanja, saj mesto usmerja ta prizadevanja, tako da podpirajo gospodinjstva, ki to najbolj potrebujejo. Tem se zagotavlja usklajen paket vodenja, podpore in dodatne pomoči pri prevzemanju bolj trajnostnih vzorcev bivanja.

▶VEČ O TEM
www.milieuvadviswinkel.be/

▶VKLJUČUJOČA RAST V TERRASSI

Vključevanje priseljencev in kohezija skupnosti v enem od mestnih okrožij

Načrt za Okrožje 2 v Terrassi je spodbudil večjo socialno vključenost v mestni četrti, ki se je soočala z visokem tveganjem za spore zaradi hitrega prihoda priseljencev, ki je ogrozil mestni red. Zakon regionalne vlade (Generalitat de Catalunya) o mestnih četrtih je bil okvir in instrument za obnovo mestne četrti. Načrt, ki ga podpira regionalni program za obnovo mesta, je dejavnosti vključevanja v družbo in obnovo mesta združil v en sam proces preobrazbe, pri čemer je zmanjšal ločenost okrožja od ostalega mesta ter izboljšal njegov ugled pri reševanju napetosti in sporov. Načrt je bil izveden z visoko ravno sodelovanja prebivalcev, pri čemer je bil uporabljen prečni pristop k različnim občinskim storitvam.

▶VEČ O TEM
www.terrassa.cat

▶VKLJUČUJOČA RAST S CELOSTNIM PRISTOPOM K RAZVOJU MEST

Obnavljanje prikrajsanih območij Budimpešte, pri čemer so glavno sredstvo naložbe stanovanja

Projekt mestne četrti Magdolna je prvi resnično celovit družbeno občutljiv projekt obnove na Madžarskem. Izvaja se v enem od najbolj prikrajsanih območij v Budimpešti, njegov cilj pa ni le izboljšati stanovanjske in bivanjske pogoje, ampak prav tako zagotoviti, da imajo lokalni prebivalci večji občutek pripadnosti skupnosti. Naložbe v fizično infrastrukturo so dopolnili številni projekti v okviru različnih institucij, katerih cilj je bilo odpravljanje resnih socialnih težav marginaliziranih skupin v mestni četrti. Izboljšava fizične kakovosti stanovanj je bila zato tesno povezana s podporo za dejavno vključitev prebivalcev.

Do zdaj sta bili izvedeni dve fazi. Prva je potekla med letoma 2005 in 2008 in so jo financirali okrožje in mestne občine, druga pa je potekala med letoma 2008 in 2011 in jo je financiral ESRR. Vendar sta ti dve fazi le začetek daljše strategije razvoja četrti, ki bo verjetno trajal 15 let.

▶VEČ O TEM

www.rev8.hu/eng.php

Mesta so pokazala, da lahko z družbenimi inovacijami dosežejo velike spremembe. Vendar mesta nimajo zmožnosti, da bi lahko reševala težave, ki so vidne na kraju samem. Decentralizacija odgovornosti mest, večje sodelovanje prebivalcev in napredni oblikovalci politik morda niso dovolj, da bi preprečili vedno večje razlike ali nezaposlenost. Regionalni in nacionalni organi morajo sodelovati kot dejavni akterji, ki so odgovorni za vključevanje politike na njihovih ustreznih ravneh. Regionalne in nacionalne uprave morajo v skladu s svojimi obveznostmi vertikalno podpirati mesta. Popolnoma razvit celostni pristop lahko bolj učinkovito vpliva na prihodnost mest, kadar in ko je lokalna prikrajsanost povezana z gospodarskimi, družbenimi in okoljskimi dinamikami na višjih ravneh upravljanja. To kaže na veliko pomembnost obstoječih nacionalnih politik in programov za mestni razvoj.

Veliko projektov je pokazalo, kako pomembno je ustvarjati možnosti za inovativnost in izvajati nove zamisli na lokalni ravni. To znanje je pogosto rezultat programov za izmenjavo, kot je URBACT, sodelovanja in postopnega učenja. Oblikovanje novih mestnih politik prek mednarodne izmenjave in programov učenja ni le preprosta transakcija blaga. Rešitev politike ni mogoče „kopirati in prilepiti“, prav tako ne načrtov. Oblikovalec politike mora vedeti, kako je potrebno delovati za celostni mestni razvoj. Postopek zahteva kritično in kontekstualno znanje, saj sta institucionalni in upravljalni okvir povsod drugačna. Teh 50 primerov je pomembno orodje, s katerim se bo znanje o urbanih območjih razširilo med mesti.

▶VEČ O TEM

Mesta v prihodnosti:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/citiesoftomorrow/index_en.cfm

Za primere in končno poročilo glej spletno mesto Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/brochures/index_en.cfm#1

http://www.aeidl.eu/fr/Primeri_projektov/developpement-territorial/developpement-urbain.html

▶ MOBILIZACIJA PRESTOLNIC EU

KOMISAR HAHN SPODBUJA ŽUPANE, NAJ POPELJEJO EVROPO IZ KRIZE

Komisar za regionalno politiko EU Johannes Hahn je 28. februarja gostil prve neposredne pogovore med Evropsko komisijo in prestolnicami EU, kar bi lahko postala redna praksa. Komisar Hahn je pozval 20 prisotnih županov, naj prevzamejo v prizadevanjih za okrevanje in rast vodilno vlogo. Trdil je, da bi morale prestolnice imeti ključno vlogo kot gonilne sile evropskega gospodarstva in družbe. Prizadeva si tudi za večjo pomembnost urbane razsežnosti pri kohezijski politiki in vsej politiki EU.

Tudi komisar za okolje Janez Potočnik se je udeležil srečanja. Župani prestolnic držav članic EU iz Amsterdama, Aten, Berlina, Bratislave, Bruslja, Bukarešte, Lizbone, Ljubljane, Luxembourgga, Madrida, Nikozije, Rima, Sofije, Stockholma, Talina, Vallette, Dunaja in Varšave ter Zagreba (ob upoštevanju pristopa Hrvaške EU julija 2013) so vsi podpisali skupno izjavo o vlogi mest in njihovi ključni vlogi kot gonil za trajnostno, pametno in vključujočo rast. Izjavo je podprlo tudi veliko županov, ki se srečanja niso mogli udeležiti.

V izjavi je navedeno: „Prestolnice so laboratoriji, v katerih je treba poiskati rešitve družbenih in gospodarskih težav EU.“

Začetek pogovorov med Evropsko komisijo in župani prestolnicEU za rast.

1. Arturas Zuokas (Vilna), 2. Klaus Wowereit (Berlin), 3. Michael Häupl (Dunaj), 4. Zoran Janković (Ljubljana), 5. Eberhard van der Laan (Amsterdam), 6. Alexiei Dingli (Valletta), 7. António Luís dos Santos da Costa (Lizbona), 8. Sten Nordin, (Stockholm),

9. komisar Potočnik, 10. Hanna Gronkiewicz-Waltz (Varšava), 11. komisar Hahn, 12. Yordanka Fandakova (Sofija), 13. Sorin Mircea Oprescu (Bukarešta), 14. Ana Botella (Madrid), 15. Milan Ftáčnik (Bratislava), 16. Milan Bandić (Zagreb), 17. Konstantinos Georkatzis (Nikozija), 18. Xavier Bettel (Luxembourg), 19. Yiorgos Kaminis (Atene), 20. Edgar Savisaar (Talin).

In: „Prestolnice so gonilo inovativnosti in pametne rasti, prav tako pa so pogosto tudi središče izobraževalnih in znanstvenih omrežij.“ Poleg tega so zapisali: „Prepričani smo, da so predlogi Komisije za dodelitev večje odgovornosti mestom v zvezi z upravljanjem, vključno z upravljanjem strukturnih skladov EU, ključni za zagotavljanje, da so izzivi mest dobro razumljivi in da izvajanje ustreza resničnim potrebam.“

Pred srečanjem je komisar Hahn izjavil: „Brez evropskih prestolnic ne moremo uresničiti načrta za rast iz strategije Evropa 2020. Zato pozivam župane, naj vodijo Evropo po poti izhoda iz krize.“

Na srečanju je komisar Potočnik poudaril, da je učinkovito upravljanje naravnih virov v urbanih okoljih ključno za zdravje in kakovost življenja vseh državljanov v vedno bolj omejenem globalnem okolju. Mesta bodo imela ključno vlogo pri izvajanju Sedmega akcijskega programa za okolje, ki ga je Komisija sprejela nedavno.

Evropska komisija je pripravila številne predloge za boljše izvajanje naložb v urbanih okoljih v okviru reforme kohezijske

politike, o kateri zdaj potekajo razprave. Ti predlogi poudarjajo celostni pristop k oblikovanju politike. Komisija je predlagala dodeljevanje večjih pooblastil mestom samim in zagotovitev priložnost, da mesta poskusijo z novimi pristopi slediti novim gospodarskim, okoljskim in družbenim izzivom.

▶ VEČ O TEM

Poročilo „Mesta v prihodnosti“:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/citiesoftomorrow/citiesoftomorrow_final.pdf

Trajnostni razvoj mest prek regionalne politike EU:

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/urban/index_sl.cfm

Glavni projekti v zvezi z urbanih območji:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/mayors/2013/projects_en.cfm

▶ FINANČNI INSTRUMENTI

NASLEDNJA GENERACIJA PROGRAMOV 2014-2020

Finančni instrumenti so se razširili in postali bolj pomembni v sedanjem programskem obdobju strukturnih skladov (2007-2013). V prihodnosti naj bi se še dodatno razširili v smislu zneska sredstev in pomembnosti, predvsem v naslednjem večletnem finančnem okvirju za obdobje med letoma 2014 in 2020.

V zvezi z operativnimi programi za novi večletni finančni okvir v obdobju med letoma 2014 in 2020 se pričakuje, da bo večji poudarek na rezultatih in manjšem številu osnovnih tematskih ciljev, ki bodo temeljili na ciljih strategije Evropa 2020. To naj bi se med drugim doseglo prek primerne uporabe finančnih instrumentov. Pripravljen je bil posodobljen in celosten nabor določil in pravil o finančnih instrumentih v novih uredbah za strukturne instrumente EU in novi finančni uredbi, ki velja za splošni proračun EU.

Pregled nalog organov upravljanja pri oblikovanju in izvajanju finančnih instrumentov v naslednji generaciji programov je predstavljen spodaj.

Predhodna ocena in načrtovanje

Prispevki iz operativnih programov v finančne instrumente morajo temeljiti na predhodni oceni za vsak finančni instrument. V oceni je treba ugotoviti, katere so slabosti trga ali naložbene okoliščine, ki niso optimalne, kakšna je predvidena raven in obseg potrebnih javnih naložb za obdobje 2014-2020 ter katere vrste finančnih instrumentov so potrebne.

Ocenjevanje se lahko izvede v več fazah, v vseh primerih pa mora biti končano, preden se organi upravljanja odločijo za plačilo katerega koli prispevka za finančne instrumente.

Predhodne ocene je treba predložiti nadzornemu odboru zadevnega(-ih) operacijskega(-ih) programa(-ov) v zvezi s podatki. Povzetek ugotovitev in zaključkov predhodne ocene mora biti objavljen v treh mesecih po koncu njihove priprave, za kar so odgovorni organi upravljanja.

Organi upravljanja lahko v programe vključijo posebno prednostno os za prispevke k finančnim instrumentom na ravni EU, ki jih neposredno ali posredno upravlja Evropska komisija (sofinanciranje take prednostne osi lahko znaša do 100%). V programe lahko vključijo tudi posebno prednostno os za finančne instrumente, ki se deljeno upravljajo na nacionalni ali regionalni ravni (sofinanciranje se lahko poveča za 10%).

Ko se organi upravljanja odločijo nameniti posebno prednostno os finančnim instrumentom, je treba prvo fazo primerne predhodnega ocenjevanja izvesti vnaprej, da se zagotovi primerna ocena skupnega zneska zadevne prednostne osi.

Izvajanje, upravljanje in nadzorovanje finančnih instrumentov

Pri izvajanju finančnih instrumentov imajo organi upravljanja dve glavni možnosti:

- prispevajo lahko k finančnim instrumentom, ki so vzpostavljeni na ravni EU in s katerimi Komisija upravlja neposredno ali posredno, kot so pobuda COSME za mala in srednje velika podjetja, program HORIZON 2020 za raziskave in inovacije, instrument za povezovanje Evrope za infrastrukturo, garancijska shema za kulturni in ustvarjalni sektor itd.; ali
- prispevajo lahko k instrumentom, vzpostavljenim na nacionalni, regionalni, nadnacionalni ali čezmejni ravni, ki jih neposredno upravlja organ upravljanja sam v primeru posojil in jamstev ali pa je odgovoren za njihovo upravljanje.

Kadar je za upravljanje finančnih sredstev odgovoren organ upravljanja, mora slednji ali njegovi ustrezno pooblaščenim predstavniki podpisati sporazume o financiranju z izbranimi finančnimi posredniki. Ti posredniki so lahko obstoječe ali nove pravne osebe, EIB, druge mednarodne finančne institucije ali druga primerna telesa.

Skladnost z veljavno zakonodajo EU in nacionalno zakonodajo, vključno z zakoni o javnih naročilih in državni pomoči, je treba zagotoviti v vseh fazah izvajanja finančnih instrumentov, za kar so odgovorni organi upravljanja.

Prispevki programov v finančne institucije – vmesna plačila

Plačila iz operativnih programov v finančne institucije morajo biti postopna. Zneski, vključeni v vsako vlogo za vmesno plačilo, predloženo Komisiji, ne smejo presežati 25% celotnega zneska, namenjenega finančnemu instrumentu v skladu z ustreznim sporazumom o financiranju.

Vloga za vmesno plačilo je mogoča le, ko je določen odstotek zneska, ki se je predhodno prispeval v finančne instrumente, plačan ali odobren za jamstva končnim prejemnikom.

Poročanje organov upravljanja

Organi upravljanja morajo vsako leto poročati Komisiji o izvajanju vsakega finančnega instrumenta, vključno s plačili ali ponujenimi jamstvi končnim prejemnikom, vsem ustvarjenim prihodkom, doseženimi učinki finančnega vzvoda itd. Takšna poročila o finančnih instrumentih morajo biti priložena letnemu poročilu o izvajanju zadevnih operativnih programov.

Od leta 2016 mora Komisija vsako leto zagotoviti povzetek letnih poročil o izvajanju finančnih instrumentov, ki so jih predložili organi upravljanja.

Zaključek izvajanja operativnih programov in ponovna uporaba virov, ki se lahko pripišejo podpori iz strukturnih instrumentov EU

Organi upravljanja morajo v končnem poročilu predstaviti upravičene izdatke pod finančnimi instrumenti ob zaključku izvajanja. Upravičeni izdatki ob zaključku izvajanja vključujejo dejansko plačane zneske vsem upravičencem, vključno z zadnjimi prejemniki, ali zneske, namenjene za plačilo jamstev, subvencionirane obrestne mere in subvencionirane provizije za jamstvo ter upravičene stroške upravljanja ali pristojbine.

CDFI (FINANČNE INSTITUCIJE ZA LOKALNI RAZVOJ), POSOJILA ZA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA TER SOCIALNA PODJETJA YORKSHIRE IN HUMBER, ZDRUŽENO KRALJESTVO

CDFI uporablja podporo iz ESRR za zagotavljanje majhnih posojil od 1 000 GBP do 50 000 GBP (1 180 – 59 000 EUR) malim in srednje velikim podjetjem ter socialnim podjetjem, ki nimajo dostopa do glavnih virov financiranja. Do zdaj je bilo za 166 podjetij zagotovljeno 4 milijone GBP (4,7 milijonov EUR) posojil iz ESRR, s čimer se je ustvarilo ali ohranilo 159 delovnih mest. Eden od upravičencev je Doncaster Refurnish, tj. socialno podjetje, ki obnavlja podarjeno pohištvo in druge predmete za uporabo v gospodinjstvih ter jih ponovno prodaja na lokalnem trgu.

Obresti ali drugi dohodki, zasluženi s prispevki iz operativnih programov za finančne instrumente, in sredstva, ki so jim bila povrnjena do konca ustreznega obdobja, je treba v skladu s cilji operativnega programa ponovno vložiti v iste ali druge finančne instrumente. Isto pravilo velja tudi za prihodke in povračila glavnice finančnim instrumentom osem let po koncu ustreznega obdobja. Države članice in organi upravljanja morajo sprejeti vse potrebne ukrepe za zagotavljanje pravnega izvajanja teh pravil.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_sl.pdf

▶ NOVICE

[KRATKE NOVICE]

PILOTNI PROJEKT ZA **ROME**

Konferenca, ki so jo 15. marca skupaj organizirali GD za regionalno politiko, program Združenih narodov za razvoj v okviru Regionalnega centra v Bratislavi in Svetovna banka, z naslovom „From pilots to outcomes: Evidence-Based Lessons on the Socio-Economic Inclusion of Roma Communities“ (Od pilotnih projektov do rezultatov: Spoznanja na podlagi dokazov o socialnoekonomski vključenosti romskih skupnosti), je istočasno potekala v mestu Moldava nad Bodvou, na Slovaškem, in v Bruslju, v Belgiji.

Na konferenci so bili predstavljeni rezultati triletnega pilotnega projekta, ki ga je financiral Evropski parlament, katerega cilj je socialnoekonomska vključenost Romov in ki se je izvajal na področjih vzgoje in oskrbe v zgodnjem otroštvu, samozaposlitve prek mikrokreditov, večje informiranosti in ozaveščenosti, orodij za zbiranje podatkov, spremljanje in ocenjevanje v petih državah članicah EU in Makedoniji. O priporočilih na področjih izobraževanja, zaposlovanja, bivališč, zdravja, civilne družbe, preseljevanja in enakosti spolov je potekala razprava s predstavniki glavnih institucij EU, mednarodnih organizacij, raziskovalci in strokovnjaki, predstavniki Romov in prebivalci romskega naselja v mestu Moldava nad Bodvou. Zadnje srečanje je bilo namenjeno vlogi strukturnih skladov pri izvajanju nacionalnih strategij za vključevanje Romov na podlagi izkušenj, ki izhajajo iz programskega obdobja okvira strukturnih skladov 2007-2013.

▶ VEČ O TEM

Pilotni projekt za Rome EC-UNDP: Spletno mesto za orodja in metode za spremljanje in zbiranje podatkov:

<http://www.akvo.org/rsr/project/638/>

Spletno mesto pilotnega projekta Komisije za vključevanje Romov

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/roma/events_en.cfm

FOTOGRAFSKI NATEČAJ „EVROPA V MOJI REGIJI“ 2013

Po zelo uspešnem uvodnem fotografiskem natečaju leta 2012 se bo natečaj „Evropa v moji regiji“ za leto 2013 izvajal poleti. Kot v predhodnem letu bo natečaj tudi tokrat potekal prek Facebookove strani Evropske komisije. Prijave lahko oddate od začetka junija do sredine avgusta. Zmagovalci bodo nagrade prejeli oktobra med OPEN DAYS 2013.

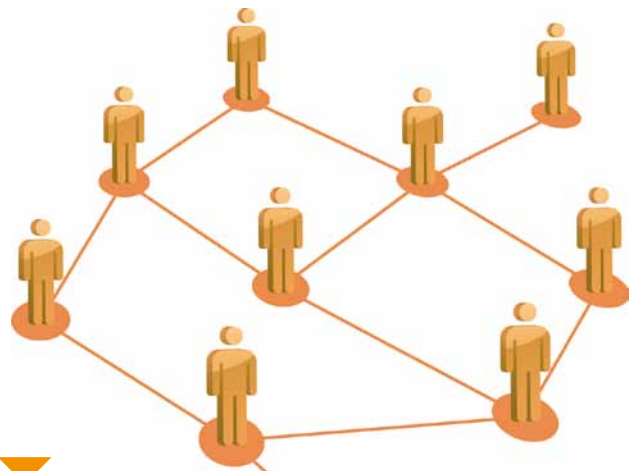

▶ OPEN DAYS 2013

OPEN DAYS 2013 bodo potekali v Bruslju od 7. do 11. oktobra s sloganom „Evropske regije in mesta v pripravi na leto 2020“. Organiziranih bo približno 90-100 delavnic in razstava o „100 EUrbanih rešitvah“.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/index.cfm

▼ KONFERENCA INIO-INFORM 2012

Omrežja komunikacijskih uradnikov Evropskega sklada za regionalni razvoj, Kohezijskega sklada, omrežja INFORM in Evropskega socialnega sklada (INIO) so organizirala svojo prvo skupno konferenco, ki je potekala (od 3. do 4.) decembra 2012 v četrti La Plaine Saint Denis v Parizu.

Srečalo se je več kot dvesto poročevalcev iz celotne Evrope, ki so skupaj raziskali možnosti za tesnejše sodelovanje med skladi in za skupne komunikacijske dejavnosti na področju kohezijske politike. Dvodnevna konferenca je pokazala, da se večina udeležencev strinja glede dodane vrednosti koordinacije komunikacijskih dejavnosti med skladi in po potrebi izvedbo skupnih informacijskih kampanj.

Decembra 2013 bodo na veliki komunikacijski konferenci „Telling the story 2.0“ (Pripoved zgodbe 2.0) poudarjena pomembnost obveščanja o dosežkih kohezijske politike EU in predstavljene dobre komunikacijske prakse.

▶ VEČ O TEM

Vse informacije, vključno s predstavitvami, so na voljo na spletnem mestu:
http://ec.europa.eu/regional_policy/informing/events/201212/index_en.cfm

QUADRO DE REFERENCIA ESTRATEGICO NACIONAL
PERIODO 2007-2013

O QREN DOCUMENTOS PROJETOS PROGRAMAS OPERACIONAIS 2014-2020

Escolhas QREN Voltar à lista de escolhas

legenda QREN

AVISOS CANDIDATURAS
17 Candidaturas abertas
Bases de Dados com informações atualizadas

LI QREN EM NÚMEROS
Projetos aprovados
0 4 7 9 9 6
Dados: Informação do QREN

NOTÍCIAS
2013-05-13 Rumos para candidaturas
Comunicado de imprensa e pedido para apresentação de candidaturas ao Programa Operacional Regional do Centro de Portugal e do Alentejo

Programa Operacional:
Alentejo
Eixo: Crescimento e Emprego
Domínio de Intervenção:
Mobilidade Terrestre
Região de Intervenção:
Alentejo
Fundos:
FEDER

Beneficiário:
Município de Serpa

Data de Apreciação: 02/11/2009
Data do Contrato: 26/04/2010

Custo Total:
€480.290,85
Custo Total Elegível:
€436.270,00
Participação Comunitária:
€370.829,50

REDE DE TRANSPORTES COLECTIVOS SUSTENTÁVEIS DE SERPA

CONTACTOS

▼ PORTUGALSKO IN ITALIJANSKO SPLE- TNO MESTO POUĐAREK NA PROJEKTIH, KI JIH FINANCIIRA EU

Zagnan je bil nov portugalski portal, na katerem je objavljen seznam velikih projektov, ki so jih v obdobju 2007-2013 delno financirali Evropski socialni sklad, Evropski sklad za regionalni razvoj, Kohezijski sklad in Evropsko teritorialno sodelovanje.

▶ VEČ O TEM

Po projektih lahko brskate glede na regijo ali na program:
<http://www.qren.pt/np4/projetos>
Podobno spletno mesto obstaja tudi za porabo sredstev v Italiji:
<http://www.opencoesione.gov.it/>

▶Z VAŠIMI BESEDAMI

NACIONALNA IN REGIONALNA STALIŠČA
V ZVEZI S KOHEZIJSKO POLITIKO

Panorama
vas poziva, da
pošljete svoje
prispevke!

„Z vašimi besedami“ je oddelek revije *Panorama*, ki znova poziva ključne „uporabnike“ kohezijske politike na nacionalni in regionalni ravni, naj izrazijo svoje mnenje in predložijo povratne informacije o delovanju evropske politike na lokalni ravni ne glede, ali gre za mnenje o sedanjih dosežkih in uspehih ali njihovo mnenje v zvezi s pripravami na naslednje programsko obdobje.

Pri več kot 270 regijah v 27 državah članicah EU, ki imajo vsaka svojo gospodarsko in kulturno zgodovino ter potrebe, je pomembno, da se oblikovalci politik, upravitelji in uradniki na vseh ravneh zavedajo resničnega vpliva, ki ga ima kohezijska politika na lokalni ravni.

V tej izdaji so v *Panorami* predstavljena stališča štirih držav članic in regij, ki z veseljem pričakujejo uresničitev svojih načrtov za izvajanje strukturnih skladov v naslednjem programskem obdobju od leta 2014 do leta 2020. V zvezi z Avstrijo je predstavljen partnerski pristop na nacionalni ravni za izvajanje v prihodnosti, medtem ko so v zvezi z Anglijo opisani načrti za izvajanje prek lokalnega partnerstva. V regiji Midi Pyrenees si prizadevajo strniti svoje moči na področju pametne specializacije, v Toskani pa poudarjajo svoje posebne teme.

Panorama vas poziva, da pošljete svoje prispevke, ki jih bomo morda vključili v prihodnje izdaje:

▶regio-panorama@ec.europa.eu

▶FRANCIJA

▶MIDI PYRENEES – PAMETNA SPECIALIZACIJA, KI JE POVEZANA S KLJUČNIMI POLITIČNIMI PREDNOSTNIMI NALOGAMI

Na območju, ki je vodilno pri inovacijah in ki namenja 4,2% BDP za raziskave in razvoj, sploh ni presenetljivo, da regija Midi Pyrenees povezuje inovacije in konkurenčnost s ključnimi politikami za gospodarski razvoj. Cilji strategije Evropa 2020 so proaktivno obravnavanje programov v obdobju 2014-2020, s čimer bi se zagotovilo, da je odziv na te izzive glavna medsektorska prednostna naloga.

Regija Midi Pyrenees ima sprejeto regionalno strategijo za inovacije (RIS) že od leta 2009. To strategijo skupno koordinirata regija in vlada, pri čemer vključuje tudi sistem upravljanja, ki ga jasno priznavajo zainteresirane strani v regiji. Ta strategija je omogočila rast gospodarstva, ki temelji na znanju v zvezi z inovacijami, in njegovo razširitev po celotnem območju. V obdobju 2007-2011 je bilo za doseganje tega cilja namenjeno skupno 640 000 000 EUR javne pomoči v obliki spodbud.

S predlogom za „pametno specializacijo“ območja je bil nedavno dosežen tudi nov mejnik vključevanja. Ta predlog se osredotoča neposredno na prednosti in priložnosti za razvoj, ki so bile opredeljeni v okviru regionalne analize in vmesnem poročilu regionalne strategije za inovacije, ki sta bila izvedena jeseni 2012 in sta vključevala veliko javno posvetovanje. Osredotoča se na pametne industrijske sisteme, večjo kakovost naše okolice in metode proizvodnje, trajnostno energijo, napredne materiale, rak, odvisnost, celično inženirstvo in regenerativno medicino.

Poleg strateških projektov, podpore za podjetja in usklajenega javnega delovanja, da se okrepi potencial regije za inovacije in spodbujanja gospodarstva, ki temelji na znanju, v okviru globalizacije, si regija Midi Pyrenees prizadeva tudi za izvajanje rednega ocenjevanja izkušenj v drugih regijah.

Mikro- in nanotehnoška platforma v laboratoriju LAAS-CNRS v okviru Univerze Paul Sabatier v Toulousu.

Kot del te primerjave je regija Midi Pyrenees pristopila k svojim partnerjem v evroregiji Pireneji Sredozemlje, ki ji zdaj predseduje, in jim predlagala uvedbo „evroregionalnih inovacijskih strategij“. To bi bila inovativna evropska pobuda, ki bi

na tem območju strnila proces celostnega razvoja, v katerega bi bilo vključeno tudi sodelovanje med regijami Midi Pyrenees, Languedoc-Roussillon, Katalonija in Baleari v treh prednostnih sektorjih (voda, e-zdravje ter hrana in kmetijstvo).

▶ VEČ O TEM

www.midipyrenees.fr

**Oddelek za evropske zadeve
in decentralizirano sodelovanje**

Regija Midi Pyrenees

▶ AVSTRIJA

▶ IZVAJANJE PARTNERSKEGA PRISTOPA

PRIPRAVE V AVSTRIJI ZA
OBDOBJE 2014-2020

Priprave za obdobje 2014-2020 so v Avstriji že v polnem zagonu na področju operativnih programov in partnerskih sporazumov, kar sta strateška elementa pri interakciji na ravni EU in nacionalni ravni.

Partnerski sporazum za uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI) v obdobju 2014-2020 se v Avstriji pripravlja pod naslovom „STRAT.AT 2020“ v okviru Avstrijske konference za prostorsko načrtovanje (ÖROK). Delovala bo kot skupna platforma za zvezne in državno vlado, mestne in lokalne svete ter ekonomske in socialne partnerje. Zato je bil sprožen poseben postopek, ki je bil oblikovan za zagotavljanje udeležbe vseh pomembnih zainteresiranih

Postopek STRAT.AT.2020 vključuje širok partnerski pristop.

strani in interesnih skupin. Končni dokument vsebuje rezultate dopolnilnega („krovni postopki“) in celostnega postopka (načrtovanje glede na sklad/„podpostopki“).

V okviru postopka STRAT.AT 2020 se uporablja širok partnerski pristop, pri čemer je organiziran tako, da ga bodo skupno razvijali (in podprli) vsi strateški partnerji. Uradna predstavitev je bila aprila 2012 na prvem javnem forumu projekta STRAT.AT 2020, ki se ga je udeležilo več kot 250 zainteresiranih strani. Forumi so odprti za vse akterje, ki jih zanimajo kohezijska politika in politike za razvoj podeželja (partnerji pri izvajanju programa, ekonomski in socialni partnerji, mestni in lokalni sveti, ponudniki posredniških storitev, nevladne organizacije, strokovnjaki/akademiki itd.). Drugi forum je obravnaval 11 tematskih ciljev evropskih strukturnih in investicijskih skladov. V skladu z načrti naj bi se izvedla še dva foruma med izvajanjem projekta.

Široko, funkcionalno in pregledno sodelovanje vseh zainteresiranih strani je v Avstriji osnovno načelo. Uporaba „ciljnih skupin“ bo omogočila ciljno usmerjenost k najbolj specifičnim težavam pri povezovanju ustreznih evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Med novembrom 2012 in februarjem 2013 je bilo sklicanih več sej, na katerih je skupno 15 ciljnih skupin v zvezi s temami, kot so razvoj, urbane razsežnosti, socialnovarstvene storitve, biotska raznovrstnost/varstvo okolja in sodelovanje/Evropsko teritorialno sodelovanje (ETC). Rezultati njihovega dela so bili vključeni v pripravo projekta STRAT.AT 2020, pri čemer so vključevali tudi uporabne podatke za ustrezni postopek programiranja. Med izpostavljenimi težavami je bil tudi pristop k horizontalnim ciljem, izražena pa so bila tudi mnenja o pomembnosti evropskega teritorialnega sodelovanja (celoten seznam vseh ciljnih skupin skupaj z dokumentacijo o rezultatih si lahko ogledate na spletnem mestu www.stratat2020.at, tj. uradni spletni strani projekta STRAT.AT 2020, ki je le v nemščini).

Kar zadeva vsebino, so bistveni povezava s posameznimi postopki programiranja ter kombinacija obravnavanja od zgoraj navzdol in združevanje od spodaj navzgor. Poleg koordinacije med evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi (skladi ESI) je treba poudariti tudi izvajanje vključevanja politik ESI (sofinanciranja) na različnih področjih politike na nacionalni in regionalni ravni. Te politike so vedno obravnavane v okviru bolj obsežnih strategij ali vzvodov financiranja. Tako je tudi v Avstriji zlasti glede strukturnih skladov, pri katerih je načelo sorazmernosti zaradi omejenega obsega programov osnovni pogoj za najbolj učinkovito izvajanje teh ukrepov v regijah Avstrije.

O osnutku partnerskega sporazuma naj bi se razpravljalo na javnem posvetovanju junija/julija 2013 prek spleta. To posvetovanje bo drugo javno posvetovanje, medtem ko je prvo potekalo poleti leta 2012. Predložitev projekta STRAT.AT 2020 je še vedno načrtovana za leto 2013 skupaj z vsemi operativnimi predlogi, če bo mogoče.

Celotnemu postopku lahko sledite na spletnem mestu www.stratat2020.at (uradna spletna stran projekta STRAT.AT 2020, ki je na voljo le v nemščini) ali www.oerok.gv.at (uradna spletna stran ÖROK, ki je na voljo le v nemščini).

Dr. Diane C. Tiefenbacher

Pisarna Avstrijske konference za prostorsko načrtovanje (ÖROK)/Koordinacija strukturnih skladov EU in projekta STRAT.AT 2020

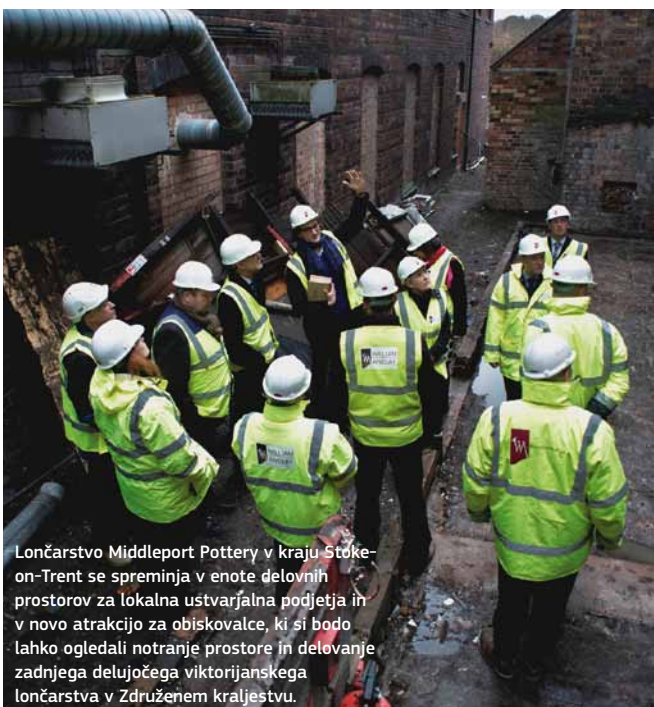
▶VEČ O TEM
www.oerok.gv.at

ZDRUŽENO KRALJESTVO

▶ LOKALNA PARTNERSTVA SO KLJUČNA ZA IZVAJANJE FINANCIRANJA V ANGLIJI

Obdobje med letoma 2014 in 2020 bo obdobje velikih sprememb pri izvajanju ESRR v Angliji. Namesto regionalnih meja, programov in razmejitvenih struktur v zvezi z ESRR, ki so preprečevale dopolnilne naložbe iz posameznih skupnih strateških skladov, se bo zdaj uveljavil nov, prilagodljiv nacionalni program skupnega strateškega sklada za rast v Angliji. Kaj spodbuja te spremembe ter kakšne posledice bo to imelo na kohezijsko politiko in prakso?

Način upravljanja v Angliji se je v zadnjih dveh letih znatno spremenil. Razlog za to je predvsem spoznanje, da če naj bi se rast in delovna mesta ustvarjala tako, kot delujejo lokalna gospodarstva zdaj v naših mestih, krajih in vaseh, potem mora biti to načelo upoštevano tudi v institucionalni ureditvi. Tako jo bilo namesto regionalnih mej in institucij ustanovljenih 39 lokalnih podjetniških partnerstev, ki jih vodijo podjetja in ki temeljijo na lokalno določenih gospodarskih območjih. Cilj teh partnerstev je zagotoviti sodelovanje vodij podjetij in upravnih organov, da bi izvajali trajnostno gospodarsko rast in rast delovnih mest v zasebnem sektorju. Teh 39 lokalnih podjetnih partnerstev bo imelo vlogo gradbenih elementov pri izvajanju skupnih strateških skladov v obdobju 2014-2020.

Lončarstvo Middleport Pottery v kraju Stoke-on-Trent se spreminja v enote delovnih prostorov za lokalna ustvarjalna podjetja in v novo atrakcijo za obiskovalce, ki si bodo lahko ogledali notranje prostore in delovanje zadnjega delujočega viktorijanskega lončarstva v Združenem kraljestvu.

Podpora iz ESDR je pomagala družbi Xeros Ltd, tj. izčlenitvi iz Univerze v Leedsu, vzpostaviti postopek pranja perila s kroglicami iz polimerov. Družba zdaj v Sheffieldu zaposluje dvajset znanstvenikov, inženirjev in pomožnega osebja.

Poleg tega načrtujemo tudi nacionalni program rasti v okviru EU, po katerem se bo 100% sredstev iz ESRR in ESS ter del sredstev iz EKSRP razdelilo 39 lokalnim podjetniškim partnerstvom v Angliji na podlagi strategij, ki jih bodo oblikovali lokalni partnerji. Racionalizirano upravljanje vlade na nacionalni ravni bo lokalnim podjetniškim partnerstvom in lokalnim partnerjem omogočilo, da se zagotovijo čim bolj prilagodljive rešitve, ki so bile na voljo v obdobju 2014-2020 in na podlagi katerih so bili ESRR, ESS in EKSRP združeni v enotni investicijski paket, iz katerega so se sredstva dodeljevala posameznim območjem. Naložbe skupnih strateških skladov bodo vključene v nacionalno in lokalno politiko in pobude za zagotavljanje, da so ekonomski rezultati ter javni/zasebni interesi in finance čim bolj učinkovito izkoriščeni.

Celostna uporaba skupnih strateških skladov bo ključna, saj bo združila cilje strategije Evropa 2020 in cilj načrta nacionalnih reform v lokalnem okviru. Ti združeni cilji v kombinaciji z možnostjo, da se lahko tematski projekti/projekti, ki temeljijo na sektorju, izvajajo na katerem koli območju, obljublajo, da bo v Angliji vzpostavljen ambiciozen in inovativen model skupnih strateških skladov za obdobje 2014-2020.

David Morrall

Vodja oddelka za politiko ESRR v obdobju 2014-2020
Oddelek za skupnosti in lokalno samoupravo

▶ VEČ O TEM

www.gov.uk/browse/business/funding-debt/european-regional-development-funding

▶ ITALIJA

▶ PRISTOP TOSKANE K PROGRAMSKEMU OBDOBJU 2014-2020

Nova faza finančnega načrtovanja EU se začenja v odločilnem obdobju naše zgodovine. Državne javne finance Italije nakazujejo, da bodo imela evropska sredstva v prihodnjih letih ključno vlogo pri naložbah in zato tudi pri spodbujanju konkurenčnosti.

Strategija Evropa 2020 je jasno nakazala pot naprej. Za Toskano pomeni to, da se bo usmerila na *pametno* rast, ki jo želi doseči z naložbami v izobraževanje, raziskave in inovacije, *trajnostno* rast z osredotočanjem na okoljska vprašanja in vprašanja rabe zemljišč in energije ter *vključujočo* rast, in sicer z osredotočanjem na ustvarjanje delovnih mest in zmanjšanje revščine.

Zato hitra in priročna uporaba sredstev EU ne bo več sprejemljiva. Toskani gre boljše kot večini območij v državi. Vendar so infrastrukturne težave in vprašanja, povezana z razširjeno ekonomsko rastjo, še vedno jasno vidna. Morali bomo izbrati prednostne ukrepe, ki bodo imeli znaten učinek in s katerimi bomo prevzeli odgovornost v zvezi s sredstvi EU, tako da se bodo določili izvedljivi rezultati, ki jih bo mogoče izmeriti in oceniti.

Zato namerava Toskana kohezijsko politiko za obdobje 2014-2020 oblikovati glede na tri medsektorske teme:

- **Mladi** s celostnim projektom *Giovanisi* (Mladi – da!), tj. projekt z veliko različnimi možnostmi za mlade, ki se financira iz regionalnih in nacionalnih sredstev in sredstev EU ter vključuje na primer podporo za pripravništva in zagon podjetij in pomoč pri prvem nakupu nepremičnine;
- **Mestna omrežja** (za spodbujanje konkurenčnosti ter socialnih inovacij in poskusov);
- **Notranja območja** (na podlagi turizma, kmetijskih in gozdarskih dejavnosti in zelenega gospodarstva).

Pri izvajanju teh glavnih ciljev se bo Toskana osredotočila na naslednje prednostne naloge:

- naložbe v raziskave in prenos tehnologij za spodbujanje vloge proizvodne industrije;
- zagotavljanje, da ima celotna Toskana dostop do širokopasovnega omrežja, in spodbujanje spletne komunikacije z javno upravo;
- spodbujanje dostopnosti posojil, vključno z mikrofinancami;

Predsednik regije Toskana Enrico Rossi s plakatom za projekt za podporo mladini Giovanisi.

- izboljšanje konkurenčnosti oskrbovalne verige agroživilskih proizvodov za spodbujanje uvajanja naslednje generacije in za spodbujanje okoljske trajnosti;
- zagotavljanje trajnostne energije z razvojem specializiranih tehnoloških sektorjev;
- obnova opuščanih območij, preprečevanje hidrogeološke nestabilnosti, prilagajanje podnebnim spremembam, zaščita tradicionalne pokrajine in biotske raznovrstnosti;
- zagotavljanje večje in dostopne mobilnosti;
- spodbujanje povpraševanja po usposobljenih delavcih in večje produktivnosti malih in srednje velikih podjetij;
- podpiranje ukrepov za socialno vključenost;
- zmanjševanje osipa;
- vlaganje v platformo za „preporod kulturnih običajev Toskane“.

Da bi regija Toskana zagotovila čim boljši začetek naslednjega programskega obdobja med letoma 2014 in 2020, je pregledala tudi svoje notranje delovne prakse in ustvarila „nadzorno sobo“ (ali „skupino za usklajevanje in usmerjanje“), ki združuje vse organe upravljanja strukturnih skladov, da se zagotovi enoten pristop k načrtovanju in ugotavljanju prednostnih nalog v fazi priprave in fazi izvajanja.

Enrico Rossi
Predsednik regije Toskana

▶ VEČ O TEM
www.regione.toscana.it

MALTA

▶ NOVI TERMINAL ZA TRAJEKTE

BO SPODBUDIL PROMET MED OTOKI IN TURIZEM

Skupni stroški:
10868000 EUR
Prispevek EU:
8800000 EUR

V pristanišču Ċirkewwa na Malti so s podporo iz kohezijskega sklada EU zgradili moderni terminal za trajekte. Novi terminal v severnem delu otoka bo izboljšal storitve za dnevne migrante, zlasti za prebivalce otoka Gozo, prav tako pa bo pripomogel turizmu in prevozu tovora ter prispeval k gospodarstvu.

Terminal za trajekte v pristanišču Ċirkewwa je del malteškega vseevropskega prometnega omrežja. Ključni cilj tega projekta je zmanjšati preobremenjenost pristanišča Ċirkewwa in izboljšati prometno omrežje med malteškimi otoki. Redni trajekti Ro-PAX potujejo med terminalom za trajekte v pristanišču Ċirkewwa in pristaniščem Mġarr na otoku Gozo, pri čemer vsako leto prepeljejo približno dva milijona vozil in štiri milijone potnikov. Poleti so na voljo tudi izleti s čolnom iz pristanišča Ċirkewwa na otok Comino in organizirane ekskurzije s potapljanjem.

V novem terminalu za trajekte se posodablja operativna obala, poleg tega pa se dodaja tretji privez na severni operativni obali, gradijo se potrebne zgradbe, izvajajo se cestna dela in druge splošne izboljšave. Novi objekti vključujejo stavbo za sprejem potnikov skupaj z dvignjenim prehodom za potnike in prilagodljivimi dviznimi mostovi za povezavo z ladjo. Zgrajeni so bili tudi ranžirni prostori za vozila, parkirišča ter končne postaje za avtobuse in javna prevozna sredstva. Da bi zmanjšali preobremenjenost, je bil izboljšan dostop prek cest za pretok in dostop, ki so povezane z glavno prometno žilo cestnega omrežja.

Racionalizacija prometa

Nova infrastruktura bo omogočila večjo učinkovitost in zaščito pred neugodnimi vremenskimi razmerami. Zagotavljala bo visoko raven varnosti in udobja ter boljše storitve za celoten

potniški in tovorni promet, ki se pretaka skozi pristanišče Ċirkewwa. Z racionalizacijo prometa potnikov in vozil se pričakuje, da bo čas potovanja zaradi večjih zmogljivosti terminala skrajšal in da se bo povečal pretok prometa.

Gospodarske koristi

V izgradnjo novega terminala, ki bo izboljšal izkušnjo potovanja in dostopnost ter zmanjšal izoliranost, ki je zaradi otoške lege značilna za otok Gozo, je bilo vloženi približno 12 milijonov EUR. Pričakuje se, da bo razvoj tega terminala dodatno olajšal prevoz turistov na otok Gozo, kar je pomembno za njegovo gospodarstvo. Prav tako bo pomagal pri odkrivanju poslovnega potenciala v tej regiji in izboljšanju kakovosti življenja prebivalcev otoka Gozo in obiskovalcev.

Energijska učinkovitost

V novi stavbi terminala je eno od največjih fotovoltaičnih polj v Malti. Še ena novost bo namestitev vetrne turbine na južni strani pristanišča. S to namestitvijo in drugimi ukrepi za varčevanje z energijo bo terminal za zagotavljanje svojega delovanja uporabljal znatni raven zelene energije in tako zmanjšal svoj ogljični odtis. „Ti objekti so bili oblikovani za izboljšanje dostopa za vse in zagotavljanje pozitivnih izkušenj potnikov med Malto in otokom Gozo,“ je izjavil Cristopher Farrugia iz podjetja Transport Malta. „Boljša storitev omrežja prometa med otoki z večjo učinkovitostjo, varnostjo in udobjem bo gospodarska korist za celotno skupnost.“

▶ VEČ O TEM

<https://investinginyourfuture.gov.mt/project/public-infrastructure/cirkewwa-ferry-terminal-33947651>

TALIN, ESTONIJA

USPEH NOVOUSTANOVljenEGA PODJETJA Z RAZVOJEM TEHNOLOGIJE ZA SONČNO ENERGIJO

Skupni stroški:
2 143 000 EUR
Prispevek EU:
1 500 000 EUR

Prilagodljivi fotovoltaični film CZTS za vključevanje v gradbene elemente.

Podpora regionalne politike je pomagala novoustanovljenemu avstrijsko-estonskemu podjetju Crystalsol Ltd razviti inovativno tehnologijo solarnih plošč v Estoniji. To je prvo podjetje na svetu, ki uporablja priljubljene nizkocevnove materiale.

Podjetje Crystalsol, ki je bilo ustanovljeno tako, da se je odcepilo od Tehnične univerze v Talinu leta 2008, je izkoristilo možnost podpore iz ESRR prek estonskega operativnega programa „Razvoj gospodarskega okolja“ in prek organizacije „Enterprise Estonia“ (Podjetna Estonija), ki spodbuja podjetništvo v Estoniji.

Projekt „Razvoj stroškovno učinkovitih solarnih plošč“ je pripomogel k napredku popolnoma nove vrste prilagodljivega fotovoltaičnega modula, ki uporablja polpretvorni material, kar pomeni, da dragi, redki materiali pri izdelavi solarnih plošč niso več potrebni. Stroški te nove tehnologije so v primerjavi s sedanjim povprečjem v tej industriji od 30 do 50% nižji.

Ta tehnologija omogoča vključevanje solarnih plošč v različne strukturne elemente, kot so steklene fasade ali strešne kritine, že v fazi gradnje. To zmanjša stroške obnovljive energije in izboljša energetskega bilanca stavbe. Cilj te tehnologije je spremeniti stavbe, ki rabijo energijo, v stavbe, ki proizvajajo energijo.

Podjetje je zaradi sredstev EU ustvarilo 24 novih delovnih mest, poleg tega pa je uporabilo tudi dodatni kapital

s Finske, Norveške in Avstrije ter sklenilo pogodbe z različnimi univerzami in institucijami v Evropi in bolj oddaljenih delih sveta, npr. v Singapurju. Čeprav je tehnologija, za podporo katere je na voljo nadaljnjih 8 milijonov EUR, še vedno v fazi razvoja, je že bila sklenjena pogodba o prodaji družbi EDP, tj. skupini energetskih podjetij na Portugalskem.

Podjetje Crystalsol je od ustanovitve doseglo velik napredek, pri čemer je dobiček podjetja leta 2012 dosegel skoraj 1 milijon EUR predvsem zaradi prodaje storitev raziskav in razvoja ter njihove glavne patentirane inovacije, tj. polpretvornega prahu. Podjetje bo prejelo tudi dodatno podporo iz ESRR, ki bo pripomogla k večji učinkovitosti polpretvornega materiala.

Trg solarnih plošč se hitro širi, saj solarna tehnologija postaja ena od najbolj obetavnih možnosti za proizvodnjo elektrike, ki zmanjšuje izpuste CO₂ in povečuje trajnost proizvodnje energije. To kažejo predvsem prihodki od prodaje te industrije, ki so leta 2012 v svetovnem merilu znašali 23 milijard EUR, in povečanje letne proizvodne zmogljivosti za 41% v zadnjih dveh letih.

S svojo novo globalno inovativno solarno tehnologijo je podjetje Crystalsol na dobri poti, da bo doseglo zastavljeni cilj in postalo vodilno podjetje na tržišču za celostne solarne plošče.

▶VEČ O TEM
www.crystalsol.com

▶ RIGA, LATVIJA

▶ UPORABA NANOTEHNOLOGIJE

ZA POSTOPKE INDUSTRIJSKEGA NANOSA PREMAZOV

Prvi industrijski center za nanos premazov v Latviji, ki uporablja nanotehnologijo, je svoja vrata odprl poleti 2012. Z razvojem, ki ga je financirala EU, omogoča patentirani postopek stroškovno učinkovit visokozmogljiv nanos premaza za uporabo v avtomobilski, vesoljski in mikročipni industriji.

Latvijska družba Naco Technologies je razvila vrhunski nanopostopek nanosa premaza, ki omogoča večjo hitrost, prilagodljivost in stroškovno učinkovitost pri dodajanju posebnih premazov preciznim izdelkom, uporabljenim v različnih industrijah napredne tehnologije, pri čemer večina od njih zahteva visoko zmogljive premaze, ki predmetu dodajo določene fizične lastnosti, kot so zaščita, trajnost, odpornost na določene kemične snovi in zmogljivost.

Patentirana tehnologija

Malo oz. srednje veliko podjetje s sedežem v Rigi je razvilo napredno tehnologijo nanašanja premaza, ki temelji na zelo hitrem magnetronskim naprševanju ionske plazme (HIPMS), ki se izvaja v vakuumski komori. Ta patentirani nanopostopek nanosa premaza lahko ustvari kompleksne večplastne ali večkomponentne premaze (v skladu z zahtevami), ki so lahko tanki od 0,01 do 150 mikrometrov, ter lahko zagotovi znatno večjo življenjsko dobo za uporabo premazanih delov in izboljša njihovo funkcionalnost.

Prednosti

Z novo tehnologijo se lahko premazani izdelki proizvedejo 10-krat hitreje kot z obstoječimi tehnologijami premazovanja. Oprema je energijsko zelo učinkovita in nadomešča tradicionalne metode nanosa premaza s kemičnimi snovmi, ki škodujejo okolju. Poleg visoke kakovosti premazov, hitre proizvodnje in prijaznosti do okolja omogoča novi postopek tudi visoko raven prilagodljivosti. Ista naprava za nanos premaza lahko zagotavlja veliko različnih tehničnih rešitev za različne industrije.

V zadnjih treh letih je bilo s to tehnologijo premazanih 140 različnih sestavnih delov in sklopov, ki so bili nato testirani v skladu s standardi ISO.

Financiranje EU

Uspešna ustanovitev družbe Naco Technologies je omogočila finančna podpora prve organizacije, specializirane za tehnologijo v Latviji, in začetne investitorice, tj. družbe Imprimatur Capital.

Ta tvegani kapital za mlado podjetje se je zbral v okviru pobude JEREMIE, ki omogoča državam članicam in regijam EU, da vložijo denar iz strukturnih skladov in tudi nacionalnih virov v holdinške sklade, ki spodbujajo razvoj inovativnih, hitro rastočih tehnologij v povojih. Družba je pridobila dodaten lastniški kapital za nakup in namestitev nove opreme iz sklada Imprimatur Capital za tvegane naložbe v tehnologijo in ZGI Capital iz Latvije, kar je dopolnila z nepovratnimi sredstvi iz strukturnih skladov EU.

Skupni stroški:
591 000 EUR
Prispevek EU:
149 000 EUR

„Naša tehnologija je vodilna metoda med tehnikami nanopostopkov nanosa premaza zaradi visoke produktivnosti, kakovosti in vsestranske uporabnosti,“ je izjavil izvršni direktor in soustanovitelj družbe Naco Technologies Alexander Parfinovics. „Dolgoročni cilj naše inovativne družbe je razviti izvrsten center za nanotehnoški inženiring v Latviji ter ustvariti uspešno hitrorastoče mednarodno podjetje, ki se osredotoča na proizvodnjo, avtomobilsko in vesoljsko industrijo.“

▶ VEČ O TEM
www.nacotechnologies.com/

Skupni stroški:
10 500 000 EUR
Prispevek EU:
2 500 000 EUR

► LANGUEDOC-ROUSSILLON, FRANCIJA

► REALIS

USTVARJANJE ORODJA ZA RAST IN DELOVNA MESTA V SOCIALNEM GOSPODARSTVU

V regiji Languedoc-Roussillon na jugozahodu Francije so socialne inovacije obravnavane kot ključni element gospodarskega razvoja na evropski ravni. Oktobra 2013 bo odprt podjetniški inkubator REALIS za spodbujanje in podporo rasti socialnih podjetij ter spodbujanje zaposlovanja in blaginje na lokalni ravni.

V socialnem gospodarstvu v regiji Languedoc-Roussillon je že zdaj zaposlenih več kot 14% lokalnega prebivalstva⁽¹⁾. To je za regijo „pametna specializacija“ in zato ključni dejavnik za njen dolgoročni gospodarski razvoj.

Regija že od leta 2005 aktivno širi socialno gospodarstvo tako, da skupaj z lokalnimi akterji in omrežji razvija potrebna orodja in podporno infrastrukturo. Te medsebojno povezane projekte združuje krovna organizacija REALIS (*Réseau Actif pour l'Innovation Sociale / Active Network for Social Innovation*), tj. zdaj tesno partnerstvo in strukturirano omrežje organizacij, ki se medsebojno podpirajo in so vključene v projekte za ustvarjanje novih delovnih mest, ki podpirajo socialno kohezijo in blaginjo ljudi.

Inkubator *Alter'Incub* je bil ustanovljen za podporo nastajajočim in inovativnim projektom, medtem ko inkubator *École de l'Entrepreneuriat* pomaga pri razvoju spretnosti in znanj socialnih podjetnikov. Omrežje *Coventis* podpira razvoj podjetij, *REPLIC* pa spodbuja ponovno izvajanje projektov. „Vrtec“

(*la Pépinière ESS*) je bil tudi ustanovljen za podporo „mladik“ v socialnem gospodarstvu.

Inkubator *Alter'Incub* je že preučil 130 poslovnih načrtov, od katerih jih je 45 v predinkubacijski fazi in 33 v inkubacijski fazi. Do zdaj je bilo z njegovo pomočjo ustanovljenih 14 podjetij, po pričakovanjih pa bo ustanovljenih še povprečno 5-6 novih podjetij na leto, kar pomeni, da bo do junija 2013 ustvarjenih do 75 novih delovnih mest.

Oktobra 2013 se bo podjetniški inkubator REALIS odprl in postal ključna struktura, ki bo povezovala vse te elemente. S sedežem na naslovu Parc 2000 v mestu Celleneuve blizu Montpellierja bo center za pomoč in podporo zagotavljal pisarne in prostore za proizvodnjo in svetovanje ter tesno sodeloval z omrežjem za podporo podjetjem v regiji. Socialna podjetja bodo imela partnerstva in podporo na voljo povprečno približno tri leta.

„Pristop inkubatorja REALIS in omrežje, ki jih je ustvaril, so prvo orodje svoje vrste v Franciji in model, ki se lahko ponovi po celotni Evropi,“ je dejal vodja sektorja za socialno gospodarstvo v regiji Languedoc-Roussillon Myriam Ludwig. „Pomagal bo spodbujati gospodarsko rast in zaposlovanje v naši regiji prek razvoja uspešnih in trajnostnih socialno usmerjenih podjetij.“

► VEČ O TEM

http://www.info-entrepriseslr.fr/themes/creer_reprendre/economie_sociale_et_solidaire/realis_un_reseau_innovant_pour_les_portes_par_une_marque

(1) Regija Languedoc-Roussillon je četrta v državi, kar zadeva socialno gospodarstvo, saj zaposluje približno 95 000 ljudi, pri čemer je 75% od njih zaposlenih v združenjih.

EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE

▶ SODELOVANJE REGIJ ZA POMOČ ŽENSKAM PRI ZAPOSLOVANJU

Omrežje centrov z viri je bilo vzpostavljeno po celotni Evropi, da bi ženskam omogočilo pridobivanje spretnosti in znanja ter uporabo svetovanja, s katerimi si bodo zagotovile delovna mesta zlasti na področjih, kot so informacijska in komunikacijska tehnologija ter podjetništvo.

Dvoletni projekt WINNET 8 se je začel izvajati leta 2010 za podporo regionalni rasti s spodbujanjem udeležbe žensk na trgu dela in za spreminjanjem odnosov med spoloma zlasti na področjih, ki jih tradicionalno obvladujejo predvsem moški. Cilj projekta je bil tudi izoblikovati politike na regionalni, nacionalni ravni in ravni EU, ki bodo povezane s statusom žensk na trgu delovne sile, in zagotoviti, da so ti pristopi vključeni v osnovno politiko.

Cilj projekta, ki se financira s sredstvi iz programa EU Interreg IVC, je izkoristiti predhodne izkušnje in mednarodno utrditi ta prizadevanja z vključevanjem lokalnih, regionalnih in nacionalnih akterjev iz osmih držav članic EU: Bolgarije, Finske, Grčije, Italije, Poljske, Portugalske, Švedske in Združenega kraljestva.

Centri z viri za ženske

Ključni element tega dela je bil širitev modela centrov z viri za ženske (WRC), ki je bil razvit na Švedskem, po celotni Evropi. Ta model je orodje za doseganje enakosti spolov v politiki za regionalni razvoj na podeželskih in mestnih območjih države. Glavna ciljna skupina centrov z viri za ženske so ženske, ki si želijo uresničiti svoje ideje za nova podjetja, inovacije, zaposlovanje, projekte itd. Centri z viri za ženske tem ženskam zagotavljajo poslovno svetovanje, oblikovanje projektov in financ, mentorstvo in omrežja za skupno delovanje. Centre z viri za ženske podpira evropsko združenje WINNET Europe, ki od leta 2006 podpira sodelovanje žensk pri regionalnem razvoju. Winnet Centre of Excellence (WCE) je bil ustanovljen na Švedskem leta 2011 za analizo in razširjanje izkušenj iz centrov z viri za ženske po celotni Evropi.

Skupni stroški:
2 357 000 EUR
Prispevek EU:
1 836 000 EUR

Oblikovalci politik

Oblikovalci politik in javni uslužbenci so pomembna ciljna skupina za dejavnosti centrov z viri za ženske. Na lokalni ravni so bile ustvarjene regionalne skupine z več akterji, ki so razvoju politik dodale še vidik enakosti spolov. Skupine so forum za sodelovanje organov upravljanja, lokalnih in regionalnih organov, podjetij, raziskovalnih centrov, centrov z viri za ženske, nevladnih organizacij itd. Rezultat je oblikovanje devetih akcijskih načrtov v zadevnih državah članicah.

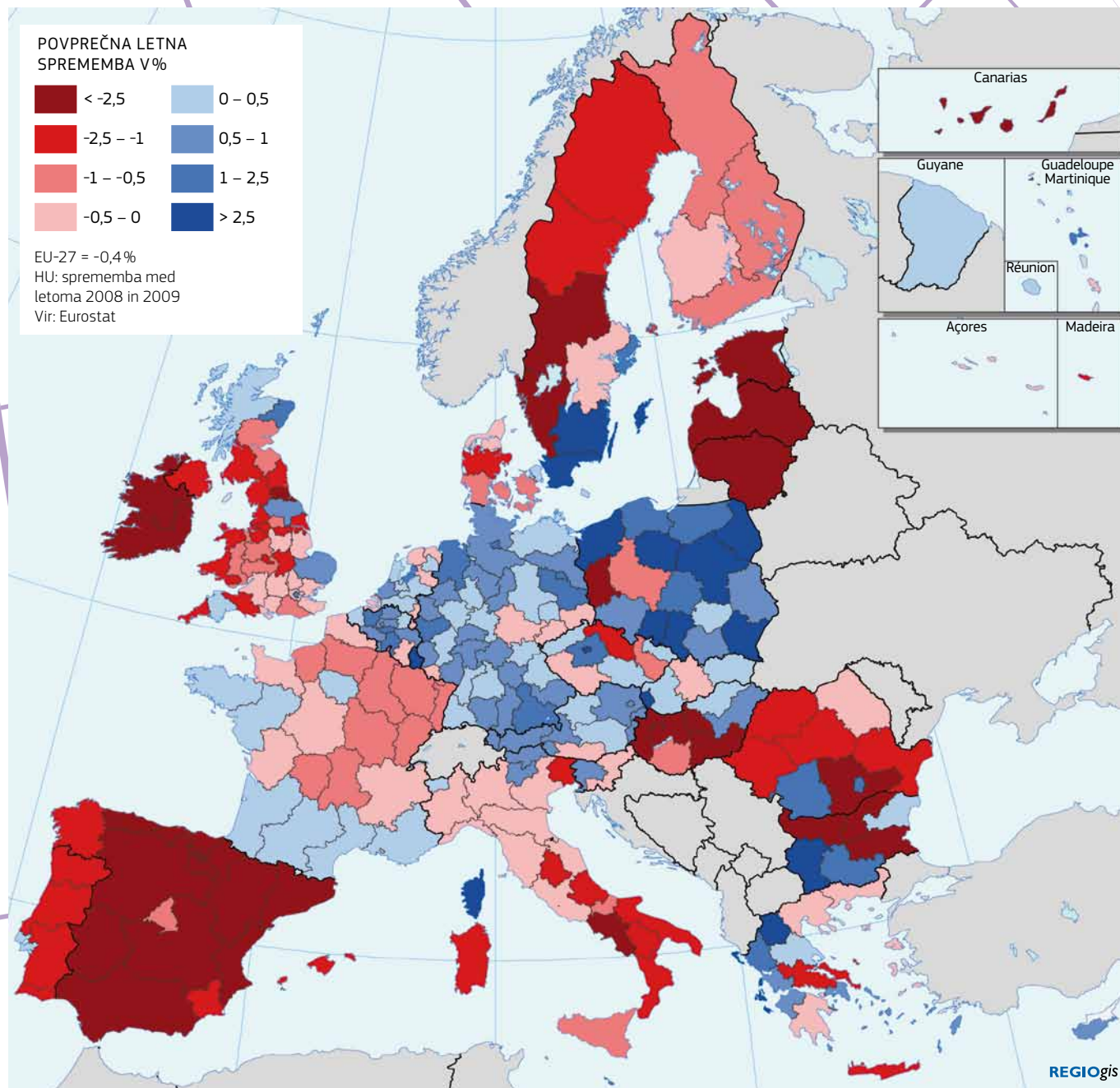
Izmenjava najboljših praks

V nizu publikacij najboljših praks je izšel tudi priročnik *Women Resource Centres, Innovation & Practices for Smart, Inclusive and Sustainable Growth* (Centri z viri za ženske, Inovacija in prakse za pametno, vključujočo in trajnostno rast), ki vsebuje izbor primerov dobre prakse iz držav članic. Knjiga s priporočeno politiko *Innovation & Policies, for Smart, Inclusive and Sustainable Growth* je bila pripravljena in razširjena na regionalni, nacionalni in evropski ravni.

„Izkušnje, ki smo jih na Švedskem pridobili glede izboljšanja zaposljivosti žensk, so zelo dragocene za ostale države v Evropi,“ je dejala Carin Nises iz švedske občine Älvdalen (vodilna partnerka). *„Projekt WINNET 8 pozitivno prispeva k prednostim kohezijske politike 2014-2020, tj. k izboljšanju enakosti spolov na trgu dela.“*

▶ VEČ O TEM
www.winnnet8.eu

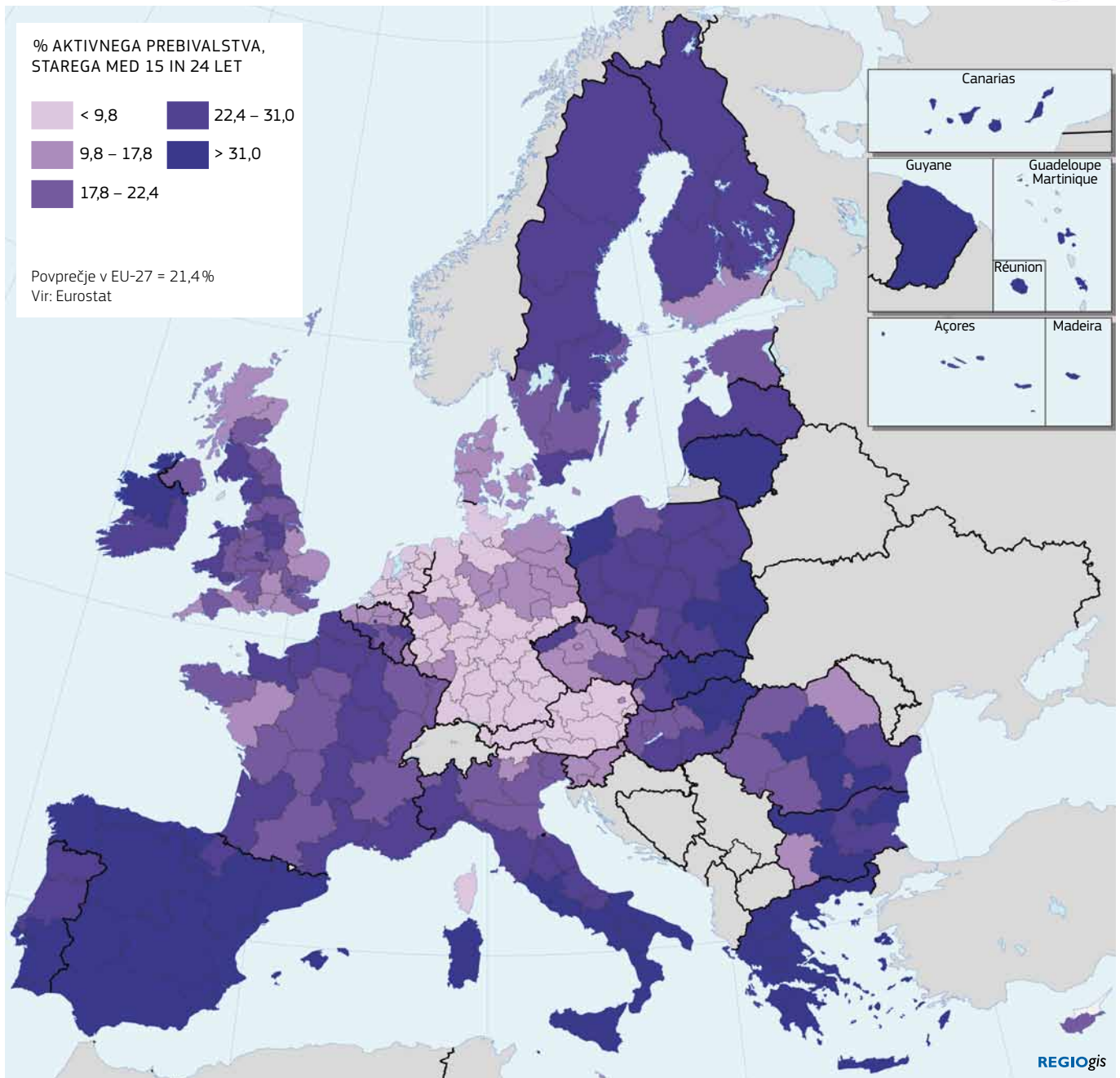
► SKUPNA RAST STOPNJE ZAPOSLENOSTI, 2007-2009

Med letoma 2007 in 2009 se je stopnja nezaposlenosti znižala v več kot polovici regij EU. Zmanjšanje je bilo opazno zlasti v regijah v Španiji, na Irskem in v baltskih državah, saj je prišlo do sprememb med -6% in -3% na leto. V Grčiji se je leta 2009 stopnja zaposlenosti znižala le v štirih od dvanajstih regij, vendar se je pozneje stopnja brezposelnosti v Grčiji povečala.

Tudi v Bolgariji se je stopnja brezposelnosti po letu 2009 povečala, kljub temu pa se je stopnja zaposlenosti v dvajsetih regijah povečala za 2% ali več. V večini regij na Poljskem, v Nemčiji, Avstriji, Belgiji in na Nizozemskem se je v tem obdobju stopnja zaposlenosti povečala.

▶ STOPNJA BREZPOSELNOSTI MLADIH, 2011

Leta 2011 je stopnja brezposelnosti mladih dosegla kritično raven. V četrtini regij je znašala med 30% in 65%. Večino regij na Portugalskem, v Španiji, severni Italiji in Grčiji ter nekatere regije na vzhodih Poljske, Slovaške in Madžarske je prizadela visoka stopnja brezposelnosti mladih. Le na Nizozemskem, v Nemčiji in Avstriji je stopnja brezposelnosti mladih v skoraj

vseh regijah pod 10%. V Avstriji, Belgiji, Nemčiji in Združenem kraljestvu je bila stopnja brezposelnosti mladih v regiji prestolnice med najvišjimi, na Češkem, Slovaškem, Madžarskem, v Romuniji in Bolgariji pa je bila stopnja brezposelnosti mladih v regiji prestolnice med najnižjimi.

▶ OCENA PROGRAMA JASPERS IZPOSTAVLJA UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

V poročilih v zvezi z oceno programa JASPERS za skupno pomoč pri pripravi projektov v evropskih regijah, ki jo je naročil GD za regionalno in mestno politiko, so zdaj vključne glavne ugotovitve in priporočila ⁽¹⁾. AECOM (Irska) je oceno izvedel leta 2012, pri čemer je uporabil kombinacijo analize zbirke podatkov, študij primerov, delavnic v državah, intervjujev z državami članicami ter Generalnim direktoratom Evropske Komisije za regionalno in mestno politiko in osebjem programa JASPERS. Ocena obravnava šest let od začetka programa JASPERS do 2011.

Program JASPERS je bil vzpostavljen, da bi zagotovil večjo zmožnost držav upravičenk za čim boljšo uporabo evropskih sredstev ⁽²⁾. Zaradi zagotavljanja tehnične pomoči za izboljšanje količine in kakovosti velikih projektov so se pričakovale velike koristi v zadevnih regijah in v Evropski uniji kot celoti. V novih državah članicah je bilo ob pridružitvi k EU občutiti relativno pomanjkanje izkušenj in zmogljivosti za obvladovanje zelo velikih naložbenih projektov. Poleg tega sta se povečala količina virov za velike infrastrukturne projekte in obseg projektov, ki bi lahko prejeli podporo iz kohezijskih skladov.

Program JASPERS je partnerstvo med Evropsko komisijo, Evropsko investicijsko banko, Evropsko banko za obnovo in razvoj in banko KfW. Regionalne pisarne so v Luxembourg, na Dunaju, v Bukarešti, Sofiji in Varšavi. Podpora iz programa JASPERS je namenjena projektom v sektorjih, ki vključujejo

(1) Referenčni pogoji za ocenjevanje, končno poročilo in dokazila si lahko ogledate na spletnem mestu Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/jaspers_evaluation/final_report_131212.pdf

(2) 12 držav članic EU – države članice upravičenke pobude JASPERS – so Bolgarija, Ciper, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Romunija, Slovaška in Slovenija.

(3) Kot velik je opredeljen vsak projekt, ki stane več kot 50 milijonov EUR. V okviru programa JASPERS se ta opredelitev uporablja za infrastrukturne projekte, pri čemer za določanje velikih okoljskih projektov uporablja strošek 25 milijonov EUR.

pristanišča, letališča, železniške tire, ceste, mestne infrastrukture in storitve, energetske in trdne odpadke, oskrbo z vodo, odpadne vode in ekonomijo znanja.

Namen ocene je bilo ugotoviti, kakšen vpliv ima JASPERS na kakovost in pravočasnost priprave, predložitve, odobritev in izvajanje velikih projektov v državah, ki so k Evropski uniji pristopile med letoma 2004 in 2007 ⁽³⁾.

Ključne ugotovitve iz ocene

▶1. Pokazalo se je, da ima pobuda JASPERS veliko vrednost za države članice pri razvoju projektov in vlogah za finančna sredstva. Po storitvah programa je še vedno veliko povpraševanja. Obstajajo trdni statistični dokazi, ki potrjujejo, da podpora iz programa JASPERS znatno znižuje trajanje postopka odobritve Komisije in čas, ki ga države članice potrebujejo za razvoj projektov.

▶2. Večja kakovost projekta se najlažje zagotovi, kadar je program JASPERS vključen v strateško fazo in ko podpora iz programa JASPERS pomaga državam članicam, da razvijejo svoje zmogljivosti za načrtovanje projektov.

Ključna priporočila, ki jih vsebuje ocena

▶1. Strateški pristop

Izrecni cilj programa JASPERS bi moral biti izboljšanje zmogljivosti držav članic za načrtovanje projektov. Zato mora biti ta program osredotočen zlasti na doseganje tega cilja. Predlagan je triletni delovni načrt, ki je bil sklenjen med programom JASPERS in posamezno državo članico. Delovni načrti bi morali biti prilagojeni potrebam in prednostim vsake države članice.

Znanstveni center Kopernik v Varšavi na Poljskem je prejel podporo iz programa JASPERS. Center je bil odprt novembra 2010.

►2. Vpliv na fazo oblikovanja projektov

Program JASPERS bi moral čim prej posredovati pri postopku oblikovanja projektov. Tehnično in strokovno mnenje bi se moralo zagotoviti že v najzgodnejših fazah načrtovanja. To vključuje priporočila glede tega, kateri projekti imajo prednost ali kateri imajo bistvene napake. Za učinkovito rabo virov bi moral program JASPERS redno zagotavljati svetovanje glede opisa nalog in pristojnosti za študije izvedljivosti projekta in ocene te študije, preden se izvedejo.

►3. Bolj formalizirani delovni dogovori

Delovni dogovori med programom JASPERS, Komisijo in državami članicami bi morali biti bolj formalizirani. To bi moralo zagotoviti jasne razlage vlog in obveznosti, ki jih imajo JASPERS, Komisija in države članice.

►4. Razvoj sektorske strategije

Nasveti programa JASPERS bi morali biti redno na voljo državam članicam za razvoj sektorskih strategij. Vključevanje programa JASPERS bi moralo imeti značilnosti svetovanja in se izvajati le na povabilo držav članic.

►5. Razvoj tehničnih zmogljivosti držav članic in zmogljivosti držav članic za načrtovanje projekta

Za večjo zmogljivost držav članic pri izbiri in razvoju visokokakovostnih projektov je potreben bolj strateški pristop. Glede na analize zmogljivosti za načrtovanje projektov posameznih držav članic bi se moral program JASPERS osredotočiti na določene dejavnosti, ki imajo največji vpliv na načrtovanje in kakovost projekta.

►6. Izboljševanje prenosa znanja iz nalog programa JASPERS

Podatki iz ocene potrjujejo potrebo po prenosu znanja in izboljšanju prenosa znanja. Program JASPERS bi moral vzpostaviti sistem za izpostavljanje tehničnih težav, ki so jih obravnavali in rešili posamezni projekti, kadar so te težave bolj splošne. Potrebni so tudi ukrepi držav članic, na primer njihov premislek o tem, katere strukture so na voljo in kateri ukrepi so potrebni za zagotavljanje učinkovitega prenosa znanja.

►VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/the_funds/instruments/jaspers_sl.cfm

PROGRAM

24.-25. APRIL 2013

_Varšava (PL)

Konferenca RURBAN – Sustainable Urban Rural Partnerships (Trajnostna partnerstva med mestnimi in podeželskimi okolji)

21. SEPTEMBER 2013

_po vsej Evropi

European Cooperation Day

7.-10. OKTOBER 2013

_Bruselj (BE)

OPEN DAYS 2013

28.-29. OKTOBER 2013

_Bukarešta (RO)

2. letni forum strategije EU za podonavsko regijo

9.-10. DECEMBER 2013

_Bruselj (BE)

Konferenca „Telling the story“ (Pripovedovanje zgodbe)

Več informacij o teh dogodkih je na voljo v razdelku s programom dogodkov na spletnem mestu Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sl.cfm

Želimo slišati, kakšni so dosežki kohezijske politike v vaši regiji, pri katerih so v ospredju rezultati in stvarne prednosti za državljane, ter o vaših pogledih na priprave za naslednje programsko obdobje.

Izbrani prispevki bodo objavljeni v naslednji izdaji revije *Panorama*. Prispevke (največ 1 500 znakov brez presledkov) zbiramo na e-poštnem naslovu:

regio-panorama@ec.europa.eu

NAJ SE TE SLIŠI

■ Urad za publikacije

Evropska komisija,
Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko
Komuniciranje – Anna-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sl.cfm

